Günlük Siyasi Gazete

Gerçek

Sayı 114
22 EYLÜL 1979
500 Kuruş

HERGÜN
Ecevit ve komünistleri artık bin musibet bekliyor
Bundan sonra kendimizi koruyacağız
Gerekçu... hesabı sorulacaktır
Emirlerindeki katillere günlerden beri ülkücüleri, MHP'lileri ve HERGÜN'ü hedef gösterenler:

Hükümete ömür biçiliyor

- **SÜKAN'IN İSTİFASININ ARKASINDA PARTİLERÜSTÜ HÜKÜMET ÇABALARININ ETKİSİ BULUNDUĞU BİLDİRİLİYOR**
- **MEBUS TRANSFER PİYASASI RAYİCİ ASTRONOMİK TUTARLARA ULAŞMIŞ...**

Ankara (Özel) — Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan'ın hükümetten istifası, başkentte Ecevit hükümetinin günlerinin sayılı olduğu şeklindeki yorumları güçlendirdi.

Belirtildiğine göre, Faruk Sükan da bu hükümetin gidici olduğu konusunda kesin kanı getirdikten ve sermaye çevrelerinin yeni hükümet kurma çabalarına yardımcı olmak için istifa etmiştir.

Sükan'ın istifası, sermaye çevrelerinin son zamanlarda iyice yoğunlaştırdığı «Partiler üstü hükümet» formülünün yeni bir yansıması olarak değerlendirilmektedir.

Bilindiği gibi, AP Başkanı Demirel de, geçtiğimiz haftaki bir konuşmasında, bu hükümetin düşmesinin bir AP hükümeti anlamına gelmediğini imâ etmesi, bu konuda Demirel'in yaktığı bir yeşil ışık olarak yorumlanmıştı.

Öte yandan CHP Konya

Devamı s. 5, sütun 2'de

HERGÜN Gazetesi MHP'li militanlara hedef gösteriyor

- **Gazete, bazı ilerici yazar, gazeteci ve kişiyi hedef gösterip «İntikam alınacağını» yazdı.**

Hergün Gazetesi 20 Eylül tarihli yayınında MHP'li militanlara canlı hedefler gösterdi. Gazete, uğradığı bir silahlı saldırının ardından bazı ilerici yazar, gazeteci ve kişilerin isimlerini yayınlıyarak, bunlardan intikam alınacağını açıkladı. Adı geçen gazete her allahın günü taraftarlarını cinayet işlemeye teşvik etmesiyle tanınır.

Gazetenin başyazarı Enver Altaylı aynı günkü başyazısında şunları yazdı:

«Taraftarlarımız, yüzbinlerce ülküdaşımız infial içindedir.» «Burada tekrar ilân ediyoruz... şehitlerimizin

Devamı s. 5, sütun 4'te

21 ayda kendi hükümetlerini günleri sayılı hale getiren CHP kurmay kadrosu: Üstündağ, Ecevit ve Karagözoğlu.

MHP Nazilerle ilişkisini inkâra çalışıyor

- **Alman Nazi Partisi NDP'nin MHP'ye yazdığı mektubun açıklanmasının yankıları devam ediyor.**
- **MHP ile Neo-Naziler arasındaki ilişkilerin eskiye dayandığı ve Türkeş'in Nazilere yazdığı mektupla resmîleştiği belirtiliyor.**
- **Hükümet Partisi olan CHP'nin bu mektubu adalete intikal ettirmeyip, sadece bir parti haberi gibi vermesi eleştiriliyor.**

Milliyetçi Hareket Partisi ile Almanların Neo-Nazi partisi (NDP) arasındaki mektuplaşmalardan birisinin CHP tarafından yayınlanmasının yankıları sürüyor.

Mektubun açıklanması MHP'nin Alman NDP ile olan gizli ilişkilerinin Türkiye kamu oyuna yaygınca yansımasına yol açtı. Bu ilişkiler Türkiye'de demokratik güçler tarafından zaten bilinmekteydi. Federal Almanya'daki Türkiyeli ilericiler bu gerçeğe öteden beri dikkat çekmişlerdir.

Ayrıca F. Almanya'da iktidarda bulunan Sosyal Demokrat Parti'nin de daha önce bu işbirliğini açıkladığı ve Alman resmi makamlarının MHP-NDP ilişkilerine karşı uyarıda bulunduğu hatırlardadır. Gene gerek 12 Mart döneminde, gerekse daha sonraki yıllarda ve özellikle MC hükümetleri döneminde F. Almanya'ya çok miktarda ülkücü komandonun gönderildiği bilinmektedir. Almanya'daki faşist Türk komandolarının önemli bir kısmının imam, öğretmen vb. görünümü altında ya da göstermelik kadrolarla devletten maaş aldıkları bilinmektedir. Böylelikle Türk faşistleri ile Alman faşistlerinin F. Almanya'da işbirliği yapmaları F. Alman hükümetini tedirgin etmiş ve sosyal demokrat yöneticiler bu işbirliğine karşı tavır almıştı.

CHP'den Haberler dergisinde yayınlanan mektup fotokopisinin de Alman SDP tarafından CHP'ye iletildiği ifade edilmektedir.

MHP yetkilileri mektubun yayınlanmasından sonra olayı inkâra çalışmaktadırlar. MHP Genel Sekreter yardımcılarından Yaşar Okuyan CHP aleyhine 5 milyonluk manevi tazminat davası açacaklarını söyleyerek, NDP ile olan belgeli ilişkilerini reddetmiştir. MHP'nin hemen mahkemeye başvurmasının diğer bir nedeni de şudur: MHP mahkemeye intikal etmis bir dava hakkında aleyhte, yorum yapma olanağını böylece önlemek ve konuyu unutturmak istemektedir.

Öte yandan, NDP ile MHP arasında uzun süredir siyasal ilişkilerde Hitler döneminde eski Nazilerin ve gizli servislerinin Türkeş hakkında verdiği referansın önemli bir rol oynadığı bildirilmektedir. Bilindiği gibi, Naziler Almanya'da iktidardayken, Türkeş ırkçılık ve Turancılık davasından tutuklanmıştı. O yıllarda Alman taraftarı olan Türkeş hakkında, Nazi gizli ajanla-

Devamı s. 5, sütun 2'de

DEMİREL, MEMUR, İŞÇİ, EMEKLİ AİLELERİNİ MUTLU YAŞATMAK, AP'NİN TEMEL FELSEFESİDİR DEDİ

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, Partisinin Antalya'da yaptığı açık hava toplantısında «memur, işçi, emekli ailelerimizi bu hükümetin beceriksizlik ve aczinden kurtarıp, huzurlu ve mutlu yuvalarında yaşatmak, AP'nin temel felsefesidir» demiştir.

Hükümet'in 20 aylık icraatı sonucunda bir devlet buhranı yarattığını söyleyen Demirel, üç büyük kuvvetten biri olan icra'nın bu hükümet zamanında militan dernekler arasında parsellendiğini ileri sürmüştür.

Sözlerini «dünyada, milletinin orta gelir grubunu 20 ayda ortadan kaldıran ilk hükümet CHP hükümetidir,» diyerek sürdüren Demirel, otuz gün çalıştığını, on günde ye bitir» anlayışının bu hükümetin icadı olduğunu söylemiştir.

Demirel konuşmasını «Hayat her geçen gün pahalılanmaktadır. Türk memuru, işçisi emeklisi ekonomik cendere altındadır» diyerek tamamlamıştır.

Parlamento'da sandalye dağılımı değişti

Ankara (a.a.) — Konya CHP Milletvekili Durmuş Ali Çalık'ın trafik kazası sonucu ölmesiyle, parlamento'da sandalye dağılımı yeniden değişmiştir. CHP'nin Millet Meclisi'ndeki sandalye sayısı böylece 208'e indi.

Millet Meclisi'nde AP'nin 177, MSP'nin 23, MHP'nin 17, CGP, DP ve NP'nin birer sandalyesi bulunuyor. 15 bağımsız üyenin yer aldığı Meclis'te halen 7 sandalye de ölümler nedeniyle boşalmış durumda. Bu 7 milletvekilliğinden 5'i için, 14 Ekim pazar günü Milletvekili ara seçimi yapılacak.

İstifa eden Sükan: «Bunalımdan çıkış için uygun siyasi ortam gerekir»

- **Hükümetin kuruluş amaçlarını gerçekleştirmede başarısız kaldığını söyleyen Sükan, istifa mektubunda yine «kurtarılmış bölgeler»den ve «bölücülük»ten sözetti.**

Ankara (a.a) — Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan, Başbakan Bülent Ecevit'e gönderdiği bir mektupla görevinden istifa ettiğini açıkladı. İstifa etmeden önce makamına gelerek DP Genel İdare Heyeti üyeleri ve bir Konya heyeti ile görüşen Sükan, partisinin «hükümetin bugüne kadar olan icraatını ve ülkenin bugünkü durumunu» değerlendirdiğini ve «hükümetin kuruluş amaçlarını gerçekleştirmekte başarıya ulaşamadığı, toplayıcı ve barıştırıcı olamadığının» anlaşılması üzerine istifa ettiğini söyledi.

Faruk Sükan'ın Başbakan Ecevit'e gönderdiği sekiz sayfalık istifa mektubunda «Türkiye Cumhuriyeti devletinin içinde bulunduğu ağır buhrandan bu hükümetle çıkmasının mümkün olmadığı kesin olarak anlaşılmıştır» dedi.

Sükan, «anarşi ve terörün sıkıyönetime rağmen, azalacağı yerde sürmesi ve artması»ndan bahsederek, «Milletin birliğini ve devlet bütünlüğünü bölmeye ve parçalamaya yönelik eylemler gün geçtikçe artarak devam etmiş ve hiç zaman kaybedilmeden çare ve tedbir alınmasını gerektiren büyük boyutlara varmıştır» dedi.

Gerekli ekonomik önlemlerin zamanında alınmaması nedeniyle mevcut döviz rezervlerinin eridiğini, devletin uzun yıllar sürecek ağır borç yükü altına sokulduğunu öne sürerek, «yapılan türlü çalışmalara rağmen ekonomik istikrar maalesef sağlanamamıştır. Enflasyon önlenememiştir» diyen Sükan, «son zamanlarda memleketimizde meydana gelen yolsuzluk ve suistimaller, idari ve siyasî hayatta yeri ve rolü olan şahısların bu gibi olaylara karışması, adı bunlara karışan kimselerden hesap sorulmaması ve böyle konularda mecliste kurulan inceleme ve soruşturma komisyonlarının işletilmemesi, Türk vatandaşını son derece tedirgin etmiş, devlete, parlementoya ve kanuna olan saygıyı büyük ölçüde zedelemiştir» dedi.

Cumhuriyet tarihinin en ağır koşullarının yaşandığını kaydeden Faruk Sükan, son olarak, bunalımdan çıkılabilmesi için uygun bir siyasi ortam yaratılması gerektiğini söyledi.

Ecevit, aynı gün bir süre çalıştığı başbakanlıktan saat 15.30 sıralarında ayrılırken, basın mensuplarının Sükan'ın istifasına ilişkin sorularıyla karşılaşmıştır.

Başbakan Ecevit, bu konudaki soruları bakanlar kurulu toplantısından sonra muhtemelen ya-

Devamı s. 5, sütun 1'de

Gerçek Durum

Faşist terör CHP'nin aczi üzerine tırmanıyor

Halk ve demokrasi güçlerine karşı giderek şiddetlendirilen faşist terörün işlediği suçların haddi hesabı kalmadı. Faşist cinayet şebekeleri oluk oluk kan akıtıyorlar. Etrafa korku ve dehşet salmak için kendilerinden olanları bile öldürüyorlar. Adana'da toplu halde öldürülen 7 öğretmenden ikisinin ÜLKÜ - BIR üyesi olması bunun en son kanıtlarından biri. Gene MHP'nin gayri resmi yayın organı olan Hergün Gazetesi'nin açık açık isim vererek, faşist cinayet şebekelerine saldırı ve suikast hedefi göstermesi, bu hareketin cüretkârlığının vardığı boyutları gösteriyor. Faşist milliyetçi hareketin böylesine cüretlenmesinin başlıca nedenlerinden biri CHP'nin teslimiyet politikasıdır.

Evet, faşist komando zulmü karşısında iktidardaki sosyal demokrat CHP boynu bükük bekliyor. Celladın hergün yeni canlar almasını bekliyor. Faşist kudurganlığın karşısında acz içinde, teslim bayrağını çekmiş... Şaşkın şaşkın bakıyor. Ecevit'çi sosyal demokrasi, savunduğu burjuva liberal ilkeleri bile kağıt üzerinde bırakıyor.

Faşist Milliyetçi Hareketin hızla kabaran suç dosyası karşısında, hükümet partisi CHP hiç bir girişimde bulunmuyor. Oysa MHP'ye karşı yasal girişimlere başvurmak için demokrat olmaya bile gerek yoktur. Bugünkü mevcut kısıtlı burjuva demokrasinin yasaları dahi faşizmi yasaklamıştır. Bir partinin terör olaylarında rol oynaması, o partinin kapatılması için yeter sebeptir. Hatta bir partinin askeri ya da sportif eğitim yaptırması bile mevcut yasalarca suçtur.

Ve MHP, bugünkü Türkiye yasalarının önünde bile suçludur. MHP yasa dışıdır. Bunu herkes biliyor. Herkes gibi CHP de biliyor.

Devamı s. 5, sütun 7'de

Birleşmiş Milletlerin büyük gafı

Kampuçeya halkı, kendilerini zalim Pol Pot rejiminden kurtaran Kampuçeya Ulusal Birleşik Cephesi güçlerini böyle sevinçle karşılamışlardı.

Kampuçea'da ölüme mahkum edilen Pol Pot'u BM tanıdı

- **BM gündeminde Kampuçeya sorunu var. Karara SSCB ve Vietnam karşı çıktı.**

New York (a.a.) — Kampuçeya Halk Mahkemesi tarafından, bir çok ülke hukukçusunun da savunduğu bir kararla gıyabında ölüme mahkum edilen Pol Pot'un rejimi, Birleşmiş Milletler özel komitesinde güven belgesi kabul edilerek temsilci olarak tanındı. Vietnam ve Sovyetler Birliğinin karşı çıktığı bu kararla Birleşmiş Milletler komitesinin binlerce insanı vahşice katleden Pol Pot rejiminin Kampuçeya halkını temsil etmesini kabul edişi büyük tepkiyle karşılandı.

Gündem komitesi ise Kampuçeya sorununun Genel Kurul gündemine alınmasını kararlaştırdı. Konunun gündeme alınmasını, Endonezya, Malaysiya, Filipinler, Singapur ve Tayland'ın üyesi bulunduğu Güney Doğu Asya hükümetleri Derneği istedi. Çin ve Pol Pot rejimi öneriyi desteklediler. Ancak Sovyetler Birliği ve Vietnam her iki konunun da genel kurulda ele alınması sırasında Pol Pot heyeti aleyhinde bir karar çıkartmaya çalışacaklar.

Öte yandan Birleşmiş Milletler'in Genel Kurul gündeminde bu yıl 125 konunun olduğu bildirildi. Bunlar arasında Kampuçeya sorunu, silahsızlanma için uluslararası işbirliği, İsrail'in nükleer silahlanma çabaları, ülkeler arasındaki uyuşmazlıkların barışçıl yollarla çözümü, Nikaragua'ya yardım, Kıbrıs, Orta Doğu, Güney Batı Afrika, Rodezya, ırkçılık, sömürgeciliğin tasfiyesi gibi konular yer alıyor.

Bu arada Rauf Denktaş'ın Birleşmiş Milletler kararlarının kendisini hiç ilgilendirmeyeceğini bildirmesinden sonra, Türkiye'nin Birleşmiş Milletler baş delegesi Orhan Eralp da Kıbrıs sorununun bu yıl tartışılmasının bir yarar sağlamayacağını söyledi, ancak konunun gündeme alınmasına itiraz etmedi.

Kamu Ezcacılar Derneği: Tam Gün Yasası yozlaştırılıyor

Kamu Eczacıları Derneği Başkanı Rıfat Güney bir açıklama yaparak Sağlık Bakanı Mete Tan'ın Tam süre yasası ile görüşlerini eleştirdi Güney özetle şöyle dedi: «Sağlık Bakanı Dr. Mete Tan'ın 19.9.1979 günü bir günlük gazetede çıkan tam gün çalışma yasasıyla ilgili demeci konusunda kamuoyunu uyarma görevini yerine getirmek istiyoruz.

Sağlık Bakanı bize göre bu demeciyle tam gün çalışma yasası yozlaştırma programı hazırlamaktadır. Biz tam gün çalışma yasasını muayenehane hekimliği ile kamu hekimliğini ayırarak hasta ve hastalık ticaretini önlemek doğrultusunda atılmış bir adım olarak değerlendirdik. Ve bu açıdan savunduk. Buna rağmen tam gün çalışma yasası ülkenin sağlık sorunlarını çözecek bir yasa olmadığı gibi halkımızın sağlığı uğruna hastahane kapılarında çektiği işkenceleri de uzun boylu hafifletecek bir yasa da değildir.

Devamı s. 5, sütun 5'te

gedik

BOL KESEDEN

Çin'de Moğol İmparatoru Cengiz Han'ın itibarı geri verilmiş!

Daha önce de Konfiçyüs'ün, Teng Hisao Ping'in ve ölü-diri, yüzlerce insanın itibarı iade edilmişti.

Yakında Marks'ın ve Lenin'in itibarları da iade edilirse şaşmalı mı, şaşmamalı mı?

taşı

Sürgünde bulunan Afganlılar için genel af ilan edildi

Yazısı 3. sayfada

TÜMAS: Eğitim emekçilerine akla sığmaz katliamlar düzenlenmekte

Ankara, (a.a.) — TÜMAS (tüm üniversite, akademi ve yüksek okul asistanları birliği) Genel Sekreteri Ali Balamir bugün yaptığı yazılı açıklamada, «seçimlerin yaklaştığı dönemde, meydanı boş sanan faşist saldırganlık, eğitim emekçilerine akla sığmaz katliamlar düzenlemektedir.» dedi.

Balamir Adana'da 6 öğretmenin öldürülmesi olayının, faşistlerin acımasızlığının son örneği olduğu bildirildi, saldırganlığın yeni boyutlara ulaştığını kaydetti.

TÜMAS Genel Sekreteri, çeşitli üniversitelerin demokratik öğretim üyelerine tehdit telefonlarının da geldiği öne sürüldü.

Memurların sorunları ve sendikalaşma hakkı

Ayhan KIZILÖZ

Ülkemizde memurların örgütlülüğünün gerek nicel ve gerekse nitel anlamda gelişkin olduğunu söylemek pek mümkün değildir. Bu kesimin örgütlenmesinin geçmişine baktığımızda, çok öncelere dayanan bir örgütlenme uğraşı ve geleneğine rastlamak da mümkün olmamaktadır. Bunun en temel nedeni; geçmişte devlet memurlarının yıllar yılı ayrıcalıklı bir katman olarak görülmesi ve çalışan diğer kesimlerden gerek ekonomik ve gerekse sosyal yönden -göreli olarak- avantajlı bir durumda olmasından kaynaklanmaktadır.

Ülkemizde işçilerin örgütlenmesi 1840'lara, öğretmenlerin ise 1908'lere değin uzamasına karşın yukarıda sözünü ettiğimiz nedenlerden ötürü memurların örgütlülüğü; kapitalizmin tekelci karekterde gelişmesine, sınıfsal çelişkilerin keskinleşmesine ve devletin daha fazla sayıda ücretli çalıştırmasına bağlı olarak, ancak 1960'lı yıllarda gündeme gelebilmiştir.

1960'lara kadar çalışan ücretli kesim içerisinde en «itibarlı» bir konuma sahip olan büro emekçileri, ülkemizin emperyalizmle olan ilişkileri, sömürü ve bağımlılık ilişkilerine uygun olarak kapitalist sistemin mutlak akıbeti sonucu, diğer ücretliler gibi, hızla artan fiat artışları, enflasyon, işsizlik vb. sorunlarla karşı karşıya gelmişlerdir. 1979'ların Türkiye'sine gelindiğinde, artık diğer çalışanlarla kıyaslandığında büro emekçilerinin durumu içler acısıdır. Bugün memurların aldıkları ücretleri gözönünde bulundurduğumuzda, bu kesimin diğer çalışanların karşısında en düşük seviyede bulunduğunu görmek mümkündür.

Hızla artan ve yaygınlaşan yoksullaşma süreci içerisinde memurların örgütlenmelerinin 1960'larda ivme kazandığını belirtmiştik. Örgütlenme için memurlar 1961 Anayasa'sını çıkış noktası yapmıştır. 1965 yıllarında «Devlet Personeli Sendikaları Kanunu» ile «kısıtlı olarak sendika kurma hakkı»na sahip olan memurların ilk belli başlı örgütleri de, bu yasa sonrasında kurulan TÜM-PERSEN olmuştur. Ancak zaten daha çok ekonomik mücadelenin dar sınırları içerisinde kalan bu sendika, yasanın güdüklüğü nedeniyle büsbütün işlevsiz kalmıştır.

1970 yılına değin 400 küsur memur sendikası kurulmuş, bunların yarısından fazlası da 5-10 üyeli bir «naylon örgüt» niteliğini taşımıştır. 12 Mart faşist döneminde ise memurların zaten kısıtlı bulunan sendikal hakları ellerinden alındığında, bu örgütlerde ya kaybolup gitmişlerdir, ya da küçük birer kooperatif, sandık, yardımlaşma derneği vb.'ne dönüşmüşlerdir.

Memurların daha ciddi ve yığınsal anlamda örgütlenmeleri 1957 yılında olmuş ve bu dönemdeki örgütlenme çabalarının sonucunda TÜM-DER kurulmuştur. Her ne kadar TÜM-DER örgütleniş yapısında önemli yanlışlıkları barındırıyorsa da, yine de bugün ülkemizdeki ilerici memur hareketini içine alan; onun ekonomik ve demokratik mücadelesine önderlik yapan tek örgüttür TÜM-DER.

Ülkemizde memurların ağır ekonomik sorunlarla karşı karşıya olduğu bilinmektedir. Bugün ülkemizde toplam nüfusun yüzde 30'unu oluşturan ücretliler ülkede yaratılan gelirin ancak yüzde 20'sini alabilirken; nüfusun yüzde 2 gibi cüz'i bir kesimini oluşturan büyük tüccar, sanayici ve serbest meslek sahibinin bu gelirden aldıkları pay yüzde 12'dir.

Bu adaletsiz bölüşüm içerisinde memur maaşlarının durumuna bakıldığında yıllar itibarıyla parasal ücretlerin artış göstermesine karşılık alım gücünün sürekli olarak gerilediği görülmektedir. Zamların ve enflasyonun alım gücünde meydana getirdiği düşme ile memurların 1976 yılında ancak 1968 deki reel ücret düzeyinde bulundukları hesaplanmaktadır. Bunun anlamı memurların arada geçen 8 yıl içerisinde gelişen emek üretkenliğinden ve artan ulusal gelirden pay alamadıklarıdır.

1977 ile 1979 yılları arasında da bu reel ücretlerde gerileme ve alım gücünün düşmesi gerçeği değişmemiştir. Bu yıllar arasında katsayı artırılarak sağlanan yüzde 20 civarındaki artışa karşın bu süre içerisinde gerçekleştirilen yüzde 200 oranındaki devalüasyon zamlar ve enflasyon nedeniyle memur ücretleri gerçekte çok daha fazla oranda azalmıştır.

Bu bozuk gelir dağılımının ve eşitsizliğin diğer bir boyutu da memurlar için uygulanan vergi politikasında görülebilir. Dolaylı vergilerden en fazla etkilenenler ücretli kesimi oluşturanlar ve özellikle memurlar olmaktadır.

Dolaysız vergilerde ise mekanizma farklı olmakla birlikte sonuç hep aynıdır. Şöyle ki; dolaysız vergiler içinde 1973-1974 verilerine göre yüzde 64- gelir dağılımına yüzde 31,9 luk bir paya sahip olan ücretlilerden gelir vergisi olarak alınmaktadır.

Burjuvazinin memurlar üzerinden gerçekleştirdiği bir soygun alanı da Emekli Sandığı'dır. Bu kurum 1949 yılında 5434 Sayılı Yasa ile kurulmuş ve halen 1,5 milyon memurdan kesilen ödentileri «yönlendirmektedir». Yüzde 8 memurdan yüzde 14'ü de kurum karşılığı devletten olmak üzere yüzde 22 lik kesintilerle yılda ortalama 13 milyar gelire sahiptir bu kurum.

Üyelerine ikraz vermek için finansman kaynağının sadece yüzde 10'unu ayıran bu kurum buradan da ortalama yüzde 6 faiz toplamaktadır.

Peki bu toplanan milyonlarca lira ile ne yapıyor Emekli Sandığı? Memurlardan toplanan bu paralar ile lüks otel-motel, diskotekler yapılmakta, sanayicilere kredi vermekte, tahvil, hisse senetleri ve bonolara yatırmaktadır.

Dolayısıyla Emekil Sandığı 1,5 milyon memurun cebinden aldığı paraları bir avuç parababasına ve onların lüks tüketim ihtiyaçlarını karşılıyacak girişimlere peşkeş çekmektedir. Oysa bu kaynak ile memurların sosyal güvenlik kapsamındaki konut, kreş vb. sorunlarının çözümü kolayca mümkün olabilecektir.

MEYAK da ayrı bir sömürü aracıdır. 1971'den bu yana 1,5 milyon memurun maaşlarından kesilen yüzde 5'lik ödenti ile burjuvaziye kredi verilmekte, buna karşın adının gereğini kuruluşundan buyana hiç bir şekilde yerine getirmemiştir.

Ekonomik sorunların ötesinde özlük ve demokratik sorunlar da memurların sosyal yaşamlarını önemli ölçüde olumsuz yönde etkilemektedir. Bunların başında ise Danışma Kurulları, Siyaset yasağı ve terfi - sicil uygulamaları gelmektedir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 226, 227 ve 231. maddelerine göre memur temsilcileri ile idare temsilcilerinden oluşan ve kamu yönetiminin sorunlarına görüş üreten bir Kurulun oluşturulması karar altına bağlanmışsa da şimdiye değin bu Kurul'lar yasanın belirttiği biçimlerde oluşturulmamışlardır. Yasa gereğince personel temsilcilerinin seçimle belirlenmesi ve çalışanlarla idarecilerin eşit sayıda temsil edilmesi esası getirildiği halde bugüne değin bu işleyiş tamamen anti-demokratik olarak yukarıda idarenin ataması, görevlendirmesi şeklinde gerçekleştirilmiştir. İdare memurların yönetime katılmalarını bu yolla engelleyerek «evet efendim»ci memur tipinin devamını istemektedirler.

Memurların siyaset yapma yasağı ise daha geniş kapsamlı bir demokratik sorundur memurlar için. Anayasa'nın 20. maddesi, «herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir ve yayabilir.» demesine, yine Anayasa'nın 56. maddesi; «Vatandaşların istedikleri partiye girebilecekleri...» belirtmesine karşın memurlar sanki «herkes» ve «vatandaş» kavramları içerisinde yeralmıyorlarmış gibi siyaset yapma ve siyasal partilere üye olabilme özgürlüğünden mahrum bırakılmışlardır. Bu hak için İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi gibi uluslararası belgelere bile sığınmaya gerek bulunmamaktadır. Çünkü insan olma bu hakkın kullanılması için yeterli bir gerekçedir. Egemen güçler memurların bu hakkını gaspederek onları birer robot, düşünmeyen, konuşmayan, görüş belirtmeyen kendi hakkını arayamayan ve kendi kaderini kendisi çizemeyen, emirleri kayıtsız şartsız yerine getiren köleler istemektedir.

Yukarıda sıraladığımız bu temel sorunlar memurların kitle olarak ekonomik demokratik mücadelesinin de nedenini oluşturmaktadır. Ülkemizde çalışan 1,5 milyon civarındaki memurun yaşamlarının iyileştirilmesinde de bu sorunlar onların mücadelesinde acil taleplerini oluşturmaktadır.

Memurların bu taleplerini elde etmeleri şüphesiz ki örgütlenmeleri ve bu talepler için örgütlü mücadele verme ile olanaklıdır. Bu mücadelede taleplerin elde edilmesinde en etkin -hatta biricik- araç da Sendikalar olmaktadır. Bu anlamda memurların öncelikle grevli-toplu sözleşmeli sendika kurma hakkını elde etmek için mücadele vermek durumundadırlar.

Ancak verilecek örgütlü mücadele ile bu gaspedilen hak ve özgürlüklerin elde edilmesinde hiç şüphe duyulmamalıdır. Bu alandaki örgütler, kitlelerinden aldığı somut destek ve güçle bu doğrultuda mücadeleyi kararlı bir şekilde sürdürecek ve her türlü demokratik mücadele biçimini gündeme getirecektir.

Yığınların ekonomik demokratik hakları için verdikleri mücadeleyi Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm için verilen mücadele ile birleştirdiklerinde başarıya ulaşmaları kesinlik kazanacaktır.

BAY KUŞÇULU NEDEN «DÜZENİN MANTIĞI»NI SAVUNUYOR?

Kerim YIRCA

İstanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu'nun Sayın Başkanı Nuh Kuşçulu'nun 17 Eylül 1979 tarihli Milliyet'te bir yazısı yayınlandı. Türkiye burjuvazisinin ekonomi ve politika arasındaki ilişkileri nasıl değerlendirdiği, bugünkü duruma nasıl baktığı sorularına söz konusu yazı bir hayli «açıklık» getiriyor. Bu cesaretinden ve tok sözlülüğünden ötürü «yazarı, sonradan görme olduğu için «sırıklığı» yürekten benimseyen burjuvazinin bu «güzide» temsilcisini kutlamak lazım.

Yazar, yazısına şimdiye dek mutad olanın aksine 1920'lerin, 30'ların ve 40'ların devletçiliğini överek başlıyor. Oysa eski DP şefleri CHP'nin devletçiliğini «komünistlik» diye «propaganda» ederlerdi. Yazar ise aksine «o günkü yöneticilerin önemli sanayii ve altyapıları devlet eliyle oluşturma çabaları son derece pratik ve doğal bir çözümdü» diyecek ölçüde CHP'nin devletçiliğini övüyor. Ve CHP'yi kötülemek için onun devletçiliğini diline dolayan burjuva ideolojisine, burjuva politikacılarına ters düştüğüne hiç aldırmadan bu konuyu şöyle noktalıyor.

«Özet olarak, söz konusu dönemin devletçilik uygulaması, ülkeyi ve ekonomiyi belli darboğazlardan esenlikle geçirmek için programlanan geçici bir yöntem olarak düşünülüp yürürlüğe konmuştur.»

Türkiye'de kapitalizmin devlet fideliğinde boyattırıldığını, özel sermaye birikiminde ve sermaye sahipleri oluşturulmasında devletin hatırı sayılır katkıda bulunduğunu eskiden beri delilli isbatlı savunan sosyalistler için Bay Kuşçulu'nun dedikleri hiç de yeni şeyler değil. Yeni olan kapitalizmin ve sermaye birikiminin hizmetindeki devletçiliği —zaman zaman, aşırı çalıp çırpmalara müsamaha edilmediği için— «solculuk ücüsü» gibi gösterme ve calısan kapkaçcı burjuvazinin bu gerçeği kabul etmesi! Ama bunun da bir nedeni var. Çünkü bizim burjuvazi yüksek kâr getirmeyen hiçbir şeyle uğraşmaz. Bay Kuşçulu, konuya girişinden de anlaşılacağı üzere kapitalizmi geliştirmeye yarayan devletçiliğe karşı değildir. Onun karşı olduğu kapitalizmin gelişmesine engel olan devletçiliktir. Bunu da şöyle dile getirmektedir.

«Ekonomik sistem üstünde devletin etkinliğini artırmak, piyasa mekanizmalarının işleyişini kolaylaştırmak, kaynak ve gelir dağılımının en akılcı ve adil biçimde oluşmasını sağlamak için makro düzeyde önlemler almak zorunluluğu ile her işe devletin müdahale etmesi yolunu açmak, başka başka şeylerdir. Birinci biçimde, devlet ekonomiye işlerlik kazandırır, sağlam kaynaklar sağlar, ikinci biçimde ise, ekonomiyi işlemez duruma getirir, kaynakları verimli kullanmaktan saptırıp, israfa yol açar ve üretimde verimi düşürür.»

İstanbul Ticaret Odası Y.K.Başkanı tekelci burjuvazinin politikasını son derece yalın bir şekilde dile getirmektedir. Onun istediği tamı tamamına «tekelci devlet kapitalizmi»dir. Devletin etkinliği «piyasa mekanizmalarının işleyişini kolaylaştırmak» için kullanılmalıdır. Bunun bilimdeki karşılığı devletin, kapitalist üretimin anarşisinin asgariye indirilmesi, sermayeci düzenin pekişip gelişmesi ve sömürü çarklarının yağlanması için ekonomiye müdahale etmesi, hem de «makro planda» yani ekonomiyi yönlendirecek ölçüde müdahale etmesidir. Devletin bu kapsam içinde kalmayan müdahaleleri ise yazara göre ekonomiye —siz kapitalist düzene anlayın— zarar verir.

Nelerdir bu gibi «uygunsuz» müdahaleler? Bay Kuşçulu bunları şöyle dile getiriyor. **«Madenlerin devletleştirilmesi, mali kurumlara getirilen kısıtlayıcı uygulamalar, belli başlı malların dışalım, değişim ve dışsatım işlerinin ya doğrudan doğruya devlete ya da siyasal partilerin kontrolunda olan kooperatiflere bırakılmış olması, bilerek ya da bilmeyerek piyasa ekonomi kurallarının gittikçe işlemez duruma gelmesine, bir bakıma barış içinde savaş ekonomisi uygulanmasına yol açacaktır.»**

Görüldüğü gibi sayın «tüccarbaşı»nın beğenmediği devletçi uygulamalar pek dişe dokunur şeyler değildir. Ama bu kadarı bile köpeksiz köyde değneksiz gezmeğe alışmış burjuvazinin midesini bulandırmaktadır.

Burjuvazi zaten devletin olan madenlerin devlet işletmeciliğine alınmasına bozulmaktadır. Çünkü bunu hem özel mülkiyet alanının daraltılması açısından tehlikeli görmektedir, hem de madenciliğin illa da hür teşebbüs sayesinde abad olacağı tezi çürüyebilecektir.

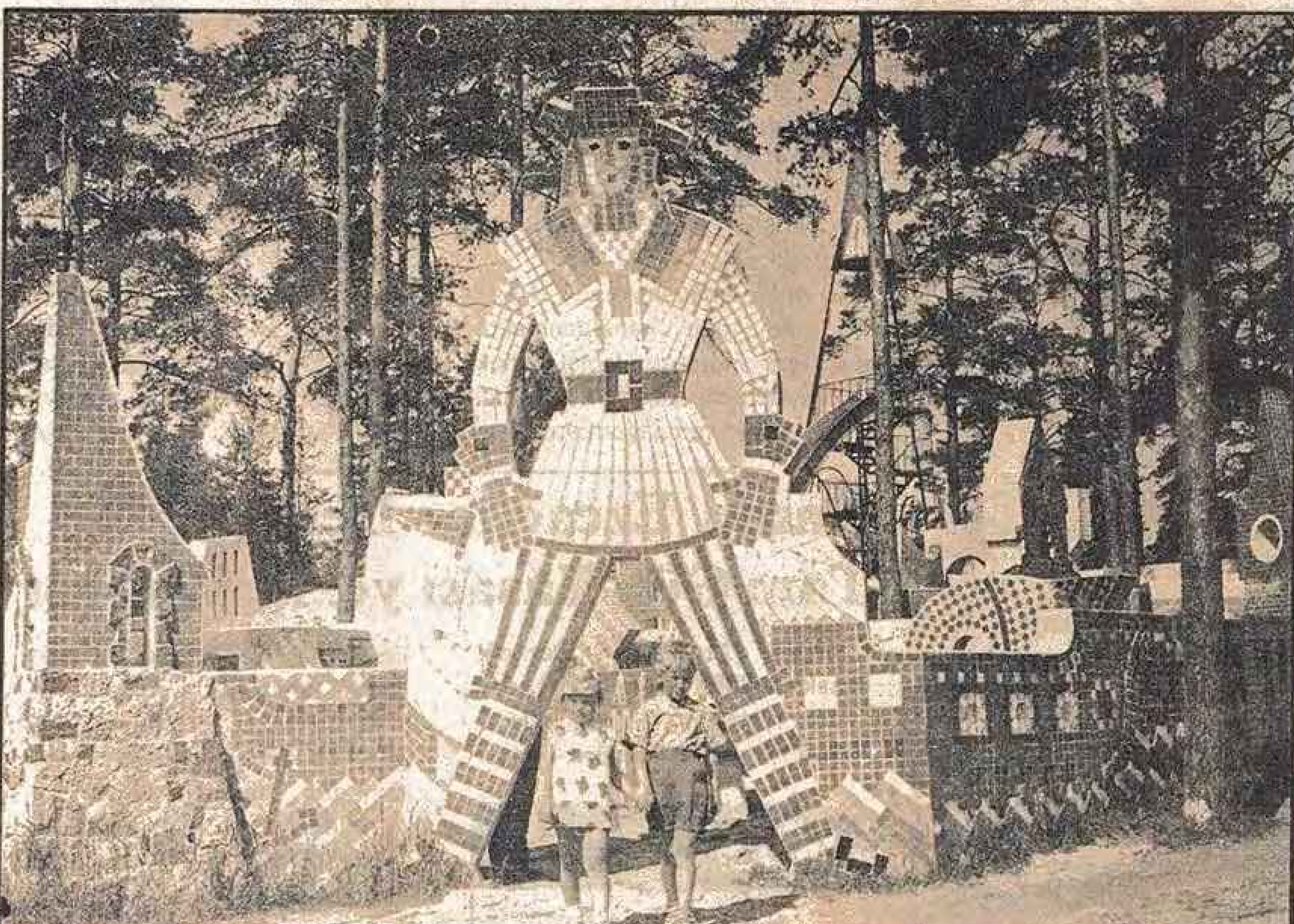
Burjuvazi «mali kurumlara» yani bankalara getirilen yeni hükümleri «kısıtlayıcı» bulmaktadır. Çünkü şimdiye değin bankalar sadece ve sade büyük sermayenin daha fazla vurgun vurmasına hizmet etmiştir.

Nihayet işbirlikçi burjuvaziyi özellikle başlangıçta ihya eden, ithalat ihracat ve temsilcilik olmuştur. En büyük vurgunlar bu kanaldan yapılmıştır. Bu yüzden Bay Kuşçulu ithalat ve ihracattaki aksamalar, kur farklarının ödenmesi gibi uygulamaları beğenmemektedir.

Bay Kuşçulu'nun bu yazıyı durup dururken yazmadığı açıktır. Ticaret erbabının bu «güzide» temsilcisi sosyal demokrasinin ekonomik politikasını eleştir-

Devamı s. 5, sütun 4.'te

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Leningrad Civarında 'Solnyshko' Çocuk Sanatoryomunun giriş kapısı.

Çocuk sağlığı için

Sağlıklı bir toplum her şeyden önce sağlıklı insanlardan oluşur. Sosyalist ülkeler bu ilke doğrultusunda herşeyi seferber etmiş. Bir insan daha dünyaya geldiği andan itibaren tıbbi denetim altında tutuluyor. Hasta olsun olmasın, tüm insanlar sık sık sağlık kontrolundan geçiriliyor. Hastane, klinik, doktor, hemşire, ilaç vs... gibi tüm sağlık hizmetleri ve malzemeleri devlet tarafından toplumun tüm insanlarına «parasız» sağlanıyor.

Doktor sayısının en çok olduğu ülke Sovyetler Birliği. Bütün dünyada mevcut doktorların dörtte biri bu ülkede çalışıyor.

Zaten, sovyet insanının ortalama yaşama süresi Çarlık Rusyası'na kıyasla iki misli artarak 79 yılı bulmuş.

Fotoğrafta da görüldüğü gibi, insani değerlere de büyük önem veriliyor. Psikolojik olarak hastaneler, özellikle de çocuklar için itici ve ürkütücüdür. Bu tür yerlerin «sevimli» ve «cazip» görünümlü olmasına özen gösterilmiş.

Çağatay Anadol — Bakış

Yine CHP mi?

Ülkemiz iki Milliyetçi Cephe iktidarı dönemi yaşadı. Gerici ve faşist partilerin demokrasiye, insan haklarına, temel özgürlüklere ağır darbeler indirdiği bir dönemdi bu. Bu dönemde faşist milliyetçi hareket devlet kademelerine sızarak pervasızlığını arttırdı ve yurtsever kanı akıtma çabalarını iyice yoğunlaştırdı.

Halk Partisi'nin onbinlerle birlikte iktidara gelişi faşist terörden bunalmış kitlelerde ve aydınlarda artık kötü günlerin geride kaldığı yolunda büyük umutlar yarattı.

İşçi sınıfı sosyalistleri, CHP'nin faşist terör ve gericilikle başedebilmesinin kendi solundaki güçlerle sağlam bir iş ve eylem birliğine bağlı olduğunu, ısrarla vurguladılar. Sosyal demokrasinin evrensel karakterine dikkati çekerek sağ kanat sosyal demokratların tekellerin değirmenine su taşıyan politikalarının hakim olması halinde hükümetin hiçbir başarı şansı olmadığını belirttiler.

Ve ısrarla CHP'yi bu yolda uyarmaya çalıştılar.

Ama CHP'ye sağ kanat hakimdi. Fincancı katırlarını ürkütmemeyi hassasiyetle gözeten, çeşitli siyasal kombinezonlardan dar partisel çıkarlar elde etmeye çalışan politika kısa zamanda iflas etti. Faşizmin üstüne tüm anti-faşist güçlerle birlikte ve iktidar olmanın tüm olanaklarını kullanarak yürümek yerine, tek tek faşist yakalamak tercih edildi. Bunun milliyetçi hareketin militanlarını sindirebileceği umuldu. Emperyalizmin ve tekelcilerin ekonomik isteklerne tamamen teslim olundu, ve sonuç olarak işçi-emekçi kitleler ağır bir ekonomik sıkıntıyı, artan faşist terörle birlikte göğüslemek zorunda kaldılar.

Sosyal Demokrasinin böylesi bir politikayı rahatlıkla izleyebilmesi Ecevit'in açıklamış olduğu bir gerekçeye dayanıyordu. Ecevit «solumuzda yüzde 1 civarında oy potansiyeli var, sağımızda ise yüzde 57'yi bulan bir güç var. Biz asıl o zengin alana yönelmeliyiz» diyordu. Bu sözlerin daha türkçesi şuydu. «Solumuzdaki güçler bölünmüş ve dağınıktır. Faşizme karşı olan seçmen kitlesi ise alternatifsizlikten bize yönelmek zorundadır. Bu yüzden biz çantada keklik olmayan alana, sağ partilerin alanına yönelelim.»

Işçi sınıfı sosyalizmi bu analizi CHP liderinin sözlerinden çok önce yapmıştı. Sosyalist hareketin birliği ve sol güçlerin birlikteliği politikası işçi sınıfı siyasetinin çok yönlü görevlerinin yanısıra sosyal demokrasinin tutarsızlığının ve yalpalamalarının dengelenmesi için vazgeçilmez temel hedef olarak öne çıkarılmıştı.

İşçi sınıfı sosyalizminin sosyalist siyasi güçlerin birliğinin sağlanmasına yönelik çabaları devam etmektedir. Ancak kısa dönemde bunun sağlanması mümkün olacağa benzememektedir. O halde kısa dönemde yapılması gereken her alanda ve seçimlerde tam bir işbirliğidir. Ancak ne yazık ki devrimci demokratlarla sağlanan ve ülkemiz devrimci-demokrat hareketi için tarihsel önem taşıyan işbirliğinden başka bir başarı henüz sağlanamamıştır. İşte bu yüzden bazı yazarların «Yine CHP» demelerinin sorumluluğu yine bizlerin üstüne düşmektedir. Kendisi şair ve edebiyatçı olan bir yazarın Brecht'in, Nazım Hikmet'in yasaklanmasının hemen ardından «Yine CHP» demeye dilinin varması «alternatifsizlik» görünümünün acı bir sonucu olsa gerek. Görünüm diyoruz. Çünkü alternatif vardır ve bu, BIRLIK POLITİKASIDIR. CHP'den birşeyler beklenebileceğini sananlar feci bir şekilde yanılmışlardır. Bilmelidirler ki, CHP'nin «nasıl olsa bana mecburlar» düşüncesi yıkılmadan sosyal demokrasinin yalpalaması dengelenemez.

Bu da yetmez. Asıl hedef sosyalist hareketin birliğinin ve tüm demokrasi güçlerinin birlikteliğinin sağlanmasıdır. Ancak o zaman sosyalist ve demokratik hareketin taşıdığı muazzam potansiyel harekete geçirilebilir ve ülkemiz emekçilerinin yüzünün güleceği günlere ulaşılabilir.

Okurlardan

Adalet personeline yüzde 50 tazminat niçin verilmiyor?

37 Bin kişi olan bizler, kendi kaderine terk edilmiş bulunan Adliye Başkâtibi, Zabıt Kâtibi, Mübaşir, Odacı, İcra memuru, Cezaevi başgardiyanı, gardiyan ve diğer adliye çalışanlarıyız.

Sabahları mesai başlamadan bir saat evvel göreve koşan, akşam mesai bitiminden 1-2 saat sonra ancak görevinden ayrılabilen; Cumartesi, Pazar ve bayram demeden, 3005 sayılı kanun gereğince karşılıksız Adliye'de nöbet tutan ve hiç bir ayrıcalığı bulunmayan kişiler olarak görev yapmaktayız.

Nakil ve atamalarda 2556 sayılı Hâkimler Kanununa bağlı bulunmaktayız. Ancak, Sayın Hâkim ve C. Savcılarına % 50 tazminat verildiği halde adliyede çalışan diğer personele verilmemektedir. Yasalarda Zabıt Kâtibinin imzası olmadığı takdirde Yargıtayca dosya bozulmaktadır. Bu da gösteriyor ki adliye Hâkimi, C. Savcısı ve adliyede çalışan diğer personeli tüm adliyeciler olarak bir bütün kabul etmektedir. Bu nedenle hiçbir zaman birbirinden ayrılması mümkün değildir. Çünkü Zabıt Kâtibi olmadan Hâkim duruşma yapamaz, karar yazamaz, C. Savcısı ifade alamaz. İddianame, talepname yazıp dava açamaz Gardiyan olmadan cezaevlerinde mahkûmlar tutulamaz, İcra memurları olmadan mahkemeler tarafından verilen karalar zamanında infaz edilemez. Velhasıl adliyede çalışanlar hiç bir suretle sayın Hâkim ve C. Savcılarından ayırt etmek mümkün değildir. Hal böyle iken:

Sayın Hâkim ve C. Savcılarımıza senelerden beri % 50 tazminat ödenirken, biz adliyede çalışan personelin % 50 tazminatlarının verilmesi hakkındaki 2556 sayılı Hâkimler kanununu değiştiren 1871 sayılı kanuna bir madde eklenmesine dair tasarı T.B.M.Meclisi Bütçe Plan Karma Komisyonunda aylardan, hatta senelerden beri beklemekte ve bir türlü çıkarılmamaktadır.

Sayın Hâkim ve C. Savcılarına ödenen % 50 tazminatların geri alınmasını veya verilmemesini düşünmüyoruz. Hatta bu sınıftan olanlara adaletin daha düzgün işlemesi için daha çok maddi olanak sağlanması taraftarıyız. Ancak nasıl tam gün yasasına dahil edilen bir hastanede Doktor, Hemşire, Ebe, Sağlık memuru ve diğer hastahane personeli bir ayırma tabi tutulmamaktalar ise, adliye çalışanları da aynı şekilde birlik ve beraberlikte tutulmalıdır.

T.C. Ziraat Bankasında çalışan personele % 50 verilmesi hemen kabul edilerek yürürlüğe girip çoktan beri personeline gerekli ödeme yapılmaktadır. Acaba T.C.Ziraat Bankasında çalışan personel bizden fazlamı çalışıyor veya Cumartesi, Pazar ve Bayram demeden veya mesai saatinden evvel ve mesaiden bir iki saat sonra mı daireden çıkıyorlar?

Yukarıdan beri arz etmeğe çalıştığımız ve daha evvelde defalarca arz ettiğimiz dertlerimize çare olarak adliye çalışanlarına ödenecek olan % 50 tazminatın bir an evvel TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNDEN geçirilerek kanunlaştırılması ve adliyede çalışanların hiç değilse maddi yönden birazcık olsun mağduriyetlerinin önlenmesi hususunda gerekli yardımlarınızı, bekliyoruz.

Tüm Adliyelerde çalışanlar adına

OVACIK ADLİYESİ ÇALIŞANLARI

Altın fiyatları yükselmeye devam ediyor

● **DOLAR VE STERLİN DEĞER KAYBEDERKEN, ALTININ ONSU 378 DOLARA ÇIKTI**

Geçtiğimiz günlerde başlayan altın fiyatlarının artışı devam etmektedir. Çarşamba günü durulan altın fiyatları daha sonra yeniden yükselmeye başlamıştır.

Dünya piyasalarında altın fiyatlarının yükselmesine paralel olarak, Türkiye'de de altın fiyatları rekor düzeye çıkmıştır. Cumhuriyet altını, önceki gün 250 liralık bir artışla 4 bin 250 liraya yükselmiştir.

Kapitalist ülkelerin ekonomik durgunluk ve gerileme içinde bulunmaları, aynı zamanda da enflasyon oranının giderek artması nedeniyle, Batı paraları değer kaybederken, altın fiyatları hızla yükselmektedir. Öte yandan, başta dolar olmak üzere kapitalist ülke paralarının güvenilirliklerini yitirmeleri nedeniyle petrol ihraççısı ülkeler ve petrol şeyhlerinin altın alımına girişmeleri de altın fiyatlarının yükselmesine yol açmaktadır.

Nitekim, önceki gün dünya borsalarında dolar ve sterlin değer kaybına uğramıştır. Dolar, Zürih borsasında son 10 ayın en şük değeri olan 1.5360'a düşmüştür. İngiltere'de de bozulan ekonomik durum nedeniyle sterlin tüm dünya borsalarında değer kaybetmektedir.

Özel sektör devlet kredilerinden yeteri kadar yararlanmadığını öne sürüyor

Türkiye Odalar Birliği tarafından yayınlanan «üretimde finansman bunalımı» adlı raporda kamu kesimine verilen kredilerin yüzde 31 artmasına karşın, özel kesim kredilerinin yetmişsekiz milyardan yetmişbeş milyara indiği öne sürülerek «Hükümetin izlediği daraltıcı kredi politikasının yükünü özel sektör çekmektedir.» denildi.

Türkiye Odalar Birliği raporunda üretim yetersizliği ve mal darlığının tehlikeli boyutlara ulaşmasının nedenleri arasında özel işletmelerin sarmeye yetersizliğine itilmesi gösterildi. Ekonomik işletmelerin üretim düzenini koruyabilmeleri için bir yıl önceye oranla yüzde yüz, iki yıl önceye oranla en az yüzde ikiyüz daha fazla işletme sermayesine gereksinme bulunduğunun savunulduğu raporda Merkez Bankası kredilerinden özel kesimin almakta olduğu payın giderek azaldığı ve yüzde 25'e düştüğü iddia edildi.

64 bin ton çay imha edildi

Her yıl olduğu gibi, bu sene de çay fabrikalarının yetersizliği nedeniyle 64 bin ton çay imha edildi.

Çay-Kur Genel Müdürü Atilla Koruyan'ın yaptığı açıklamaya göre, bu yıl çay üreticilerinden bugüne dek 475 bin ton yaş çay alımı yapılmış, alınan çayların 64 bin tonu imha edilirken, geriye kalanı 39 çay fabrikasında işlenmiştir.

Öte yandan, Çay-Kur'un üreticilere yeni dönem çay kampanyasında bugüne kadar 3.5 milyar lira ödediği, geriya kalan 2 milyar lirayı ise 10 Ekim'e kadar ödeyeceği açıklanmıştır.

OPEC'e üye ülkeler doğal gaz dışsatımında tek fiyat istiyor

Viyana (a.a.) — Petrol dış satımcısı ülkeler örgütü (OPEC) üyesi bazı ülkelerin diğer ülkelerle doğal gaz dışsatımında «tek fiyat» uygulanması konusunda uzlaşma çabasında oldukları açıklandı.

Haberi veren OPEC yetkilisi Hamit Zaheri OPEC'e üye 8 ülkenin katıldığı iki gün süren toplantıda doğal gazın tüm OPEC'e üye ülkelerce tek bir fiyattan dışa satılması konusunda ortak bir formül bulunmasına çalışıldığını söyledi.

Son iki yıldır konuya ilişkin toplantıların yapıldığını bildiren Zaheri uzmanların fiyat ayarlaması konusunda uzlaşmaya varıp varmadıklarını belirtmedi.

Öte yandan, uzmanların doğal gazın tek fiyattan satılması konusunda bir rapor hazırladıkları ve bu raporun bu yıl Karakas'ta toplanacak olan OPEC ekonomik komisyonu toplantısına sunulacağı bildirildi.

Irak, OPEC Devlet Başkanlarını toplantıya çağırdı

Dünya petrol kartelinin kuruluşunun 20. yıldönümünü kutlamak amacı ile kısa adı OPEC olan petrol ihraç eden ülkeler örgütü devlet başkanlarının, Irak tarafından gelecek yılın ikinci yarısında Bağdat'ta olağanüstü toplantıya çağırıldığı bildirilmiştir.

Irak resmi haberler ajansının verdiği habere göre, petrol bakanlığının bir sözcüsü, OPEC üyesi ülkelerin devlet başkanlarını davet etme kararının merkezi Viyana'da bulunan OPEC Genel Sekreterliğine resmen bildirildiğini söylemiştir.

Irak petrol bakanlığının sözcüsü, doruk toplantısında yeni uluslararası değişiklikler, enerji ile ilgili uluslararası sorunlar ve uluslararası yeni ekonomik düzen konularının görüşüleceğini sözlerine eklemiştir.

Binlik yetmedi 5 binlik basılacak

Ankara, (a.a.) — Merkez Bankası 1979 yılında 7 emisyonu programı içinde beş bin liralık basılması öngörüldü. Ancak bu banknotun da henüz kompozisyonu saptanmadı. Kompozisyonunun belirlenmesinden sonra yeni beş bin liralıkların basılmasına geçilecek.

Merkez Bankası yetkilileri, Türk parasının dünyanın en iyi cins kâğıdına basıldığını, ancak portföy kullanma alışkanlığının yaygınlaşmaması nedeniyle çok çabuk eskidiğini, E-7 serisi ile birlikte vatandaşın bu alışkanlığa özendirileceği bildirildi.

Bu arada Merkez Bankası 1979 yılının dünya çocuk yılı ilan edilmesi nedeniyle yeni on liralıklar çıkartmayı kararlaştırdı.

Kasım ayında tedavüle çıkarılacak olan yeni on liralıklar eskisinin renginden olacak. Kupürünün bir yüzünde Atatürk'ün resmi diğer yüzünde ise Atatürk'ün ilkokul çocukları ile birlikte bir fotoğrafı yeralacak. 10 liralıkta Merkez Bankası Başkanı Hakkı Aydınoğlu ile Başkan yardımcısı Tanju Polatkan'ın imzaları yer alacak.

Öte yandan E-7 serisinde diğer banknotlarında değiştirilmesi öngörülmektedir. Bu güne kadar kullanılmakta olan 20, 50, 100, 500 ve 1000'liklerin ebadına uydurulacak. Ancak bu banknotların kompozisyonları henüz saptanmadı. E-7'nin diğer kupürlerinin değiştirilmesinin ancak 3 yıl sonra mümkün olabileceğini söylediler.

● Sınır ticaretinin esasları belirlendi

Ankara (a.a.) — Sınır ticaretinin esaslarını belirleyen yönetmelik perşembe günü resmî gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelikte öncelikle sınır ticaretinin tanımı yapıldı, «sınır ticareti, bölge gereksinimlerinin karşılanması amacı ile komşu ülkelerin sınır yörelerinde yaşayanlar ile yapılan ve esasları bu yönetmelikte saptanan ticarettir.» denildi.

Yönetmelikte sınır ticaretinin Dışişleri Bakanlığının rüşleri alınarak Ticaret ile Gümrük ve Tekel Bakanlığının birlikte saptayacakları sınır kapılarından yapılacağı ve ticarete konulacak malların her gümrük kapısı için Ticaret Bakanlığı tarafından ayrı saptanacağı belirtildi.

Söz konusu yönetmelikte ayrıca Ticaret Bakanlığı'nın karar, yönetmelik ve bildiri hükümlerine ayrıcalık teşkil eden durumlarda valiliklere talimat verebileceği, Gİ-MA ve diğer kamu kuruluşlarının sınır ticareti konusunda görevlendirebileceği kaydedildi.

Yönetmeliğe göre, sınır ticaretinin uygulanmasından doğan dışalım ve dışsatım fiat farkları için yerel Ziraat Bankası şubelerine bir fon hesabı açılacak, bu fonun kullanılma şekline ait esaslar Ticaret Bakanlığı'nın onayı alınmak suretiyle ilgili valiliklerce düzenlenecek.

«Türkiye'de arsa ve toprak mülkiyeti uygulama politika ve sorunları kongresi» düzenleniyor

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası'nca 1980 Ocak ayında «Türkiye'de Arsa ve Toprak Mülkiyeti Uygulama, Politika ve Sorunları Kongresi» düzenleceği bildirildi.

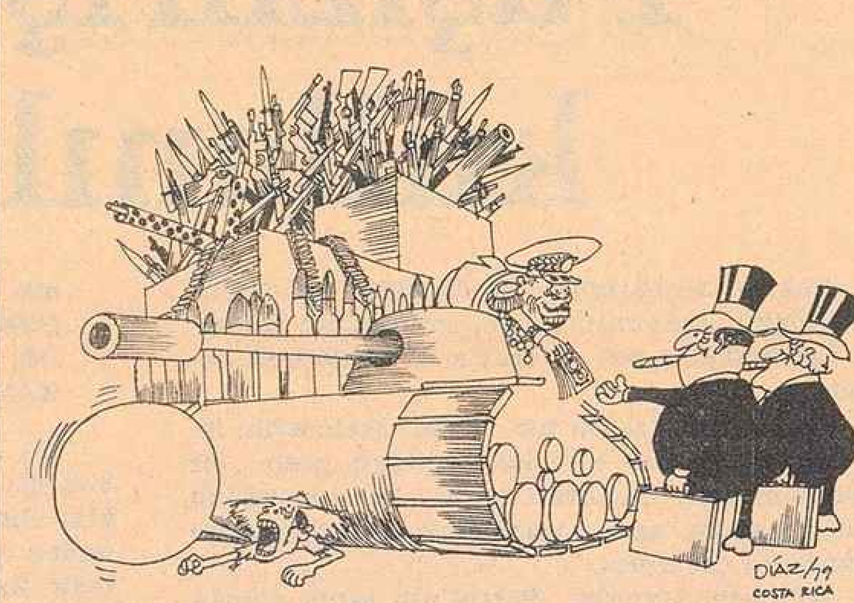
Kongrenin amacı; ülkemizin toplumsal, ekonomik ve siyasal yapısı içinde Harita ve Kadastro sektörünü çeşitli boyutlarıyla incelemek, sorunları ortaya koymak, öneriler getirip çözüm yolları aramaktır.

Kongre çalışmalarının toprak mülkiyeti yapısına, kırsal ve kentsel kesime yönelik uygulamalara ilişkin güncel sorunlar üzerine bildiriler ve tartışmalı toplantılar biçiminde sürdürüleceği kesinleşti.

Kongre'de başlıca şu konuların tartışılacağı açıklandı.

1. Ülkemizde toprak mülkiyetine yönelik uygulamalar.
2. Kapitalist ülkelerde taşınmaz mülkiyetine konan sınırlamalar.
3. Planlı dönemin harita ve kadastro sektörü politikaları, uygulama ve eleştiri, yeni model önerisi.
4. Ülkemizde egemen olan rant biçimleri ve toplumsal sonuçları.
5. Kamu taşınmaz mallar politikası.
6. Kent toprağında mülkiyet ve arsa sorunu.
7. Kırsal kesime yönelik yatırımların yer seçimi politikaları ve toplumsal boyutları.
(Aşağı fırat projesi ele alınacaktır).
8. Arazi toplulaştırmasının Sosyo-Ekonomik yapıya etkileri.
9. Kamulaştırma sorunu.
10. Kıyı yağmacılığı.

Paraguay'ın Stroessner'i Somoza'nın akibetine uğrayacak

● **FAŞİST YÖNETİM KAÇAKÇILIK VE RÜŞVETLE CEBİNİ DOLDURUYOR**

● **YABANCI TEKELLER PARAGUAY'A, STROESSNER İSVİÇRE BANKALARINA YATIRIM YAPIYOR**

Nikaragua'da Somoza'nın devrilip gitmesinden sonra Lâtin Amerika'nın en korkunç faşist rejimlerinden olan Paraguay Stroessner rejiminin de aynı akıbete uğrayacağı bir çok Avrupa gazetesi tarafından belirtiliyor. Le Monde, France Nouvelle, Financial Times, Deutsche Volkszeitung gibi gazeteler, Stroessner rejiminin kokuşmuşluğunu sergiliyorlar.

Bu gazetelerden derlenen belgelere göre Stroessner rejimi altında Paraguay, başta ABD olmak üzere yabancı sermayenin cenneti olan bir ülke. Yabancı sermaye çoğu kez vergiden muaf tutuluyor, ve istedikleri toprağı işgal etmelerine göz yumuluyor. Dolayısıyla yabancı karteller Paraguay ekonomisinin yüzde 34'ünü, toprakların üçte birini, banka depozitlerinin yüzde 90'ını ve ihracatın yüzde 80'ini kontrol ediyorlar.

SOMOZA = STROESSNER

Stroessner de tıpkı Somoza gibi kendi kesesini hiç ihmal etmiyor. Devlet Başkanı ve silâhlı kuvvetler baş komutanı olarak aldığı son derece yüksek maaş, faşist diktatörün asıl gelirinin yanında devede kulak kalıyor. Stroessner asıl servetini rüşvet, komisyon ve gayrimenkul kiralarından yapmış. Paraguay'ın geleceğinden kendi de korktuğu için servetini dış ülkelerdeki yatırımlarda kullanıyor. Güney Afrika maden endüstrisinde yatırımları, Avusturya'da bir şatosu, Zürih bankalarında büyük hesabı var.

Kesesini dolduran sadece Stroessner değil. Diktatörün temsilciliğini yaptığı kapitalistler, büyük toprak sahipleri, gerici devlet memurları ve yabancı sermaye nüfusun topu topu yüzde dördünü teşkil ediyorlar, ama ulusal gelirin yarısını elde ediyorlar.

Paraguay halkının yüzde 96'sı ise yoksulluk, açlık ve zulüm ile savaşıyorlar. Hem yabancı karteller, hem de Stroessner kliği tarafından soyulan Paraguay halkı Latin Amerika'nın kişi başına düşen en düşük gelirine sahip: 95 dolar. Son dört yıl içinde fiyatlar yüzde yüz artarken ücretler sadece yüzde 15 oranında arttı. İşsizlik kol geziyor. Kırsal kesimlerde iki kişiden ancak biri yıl boyunca çalışabiliyor. Her yüz ölümden 86'sı yetersiz beslenme yüzünden oluyor, her bin bebekten 150'si bir yaşına gelmeden ölüyor.

KAÇAKÇILIK KOL GEZİYOR

Faşist Stroessner kliği uluslararası çapta uyuşturucu madde kaçakçılığı yapıyorlar. Paraguay Avrupa'dan ABD'ye eroinin ve Güney Amerika'dan gelen kokainin transit merkezi halinde, ve bunları Stroessner'in sağ kolu olan general Andres Rodriguez yönetiyor. Kaçakçılık öyle hale gelmiş ki, gayet düzenli bir iş bölümü var: Deniz kuvvetleri deniz yoluyla yapılan kaçakçılığı idare ediyor, muhafız alayı yabancı viski ve sigarayı, polis de otomobil ithalinde gümrük kaçakçılığını yönetiyor.

TERÖR VE ZULÜM

Paraguay halkı ise terör ve zulümden başka birşey görmüyor. Stroessner ulusal bütçenin yarısını zulüm araçlarına harcıyor. Ve Genel Kurmay, zulüm kampanyası ABD büyükelçiliği ile ilişki kurarak yürütüyor. «Komünizm ile savaş» adı altında yürütülen sindirme hareketinde. İçişleri Bakanlığı kuşkulandığı herkesi izlettiriyor. Paraguay Demokratik Cephesi'nin yayınladığı bildiride polisin her an herhangi bir evi basıp protesto etmeye kalkanları kurşuna dizebileceği bildiriliyor. Belki de hiçbir şeyden haberi olmayan insanların öldürülmesi, «komünistlere çatışma» olarak kamu oyuna yansıtılıyor.

Nikaragua'nın devrik Somoza'sının da kaçtıktan sonra Paraguay'a, ikizi diye adlandırılan Stroessner'in yanına gitmesi tesadüf değil. Ancak Stroessner'in de Somoza'nın akıbetine uğrayacağını söylemek falcılık olmaz.

Brezilya'daki çarpışmalarda 300 kişi yaralandı

Sao Luis (a.a.) — Brezilya'nın Maranhao eyaletinde toplu taşıma ücretlerne yapılan zammı protesto etmek için toplanan bir öğrenci grubuna polisin ateş açması üzerine 300 kişi yaralandı, 400 kişi tutuklandı.

Polisin öğrencilere karşı göz yaşartıcı bomba kullanması üzerine göstericiler, polise, kamuya ait yapılara ve belediye otobüslerine saldırdı, bir polis arabası ile bir gazetenin aracını ateşe verdiler.

KISA... KISA... KISA...

● **ARAFAT, 1970'DEN BU YANA İLK KEZ AMMAN'A GİTTİ**

Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yaser Arafat, kısa bir ziyaret için çarşamba günü Ürdün'e gitti.

Verilen bilgiye göre, FKÖ lideri Yaser Arafat'ın bu ziyareti, özellikle, Ürdün Kralı Hüseyin'in BM. Genel Kurulunda konuşmak üzere New York'a yapacağı ziyaretle ilgili.

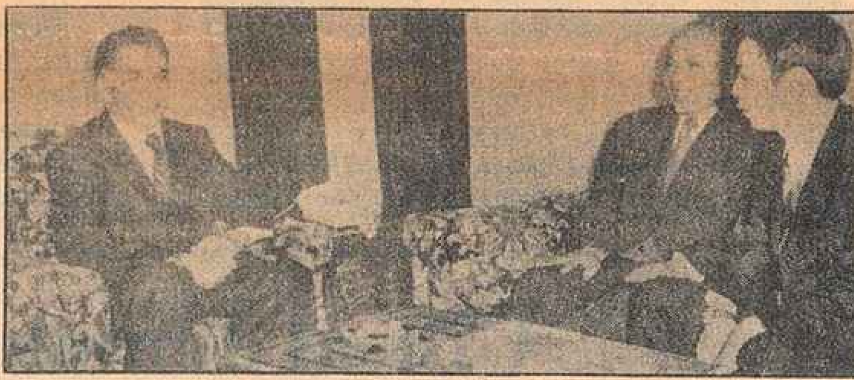
● **İRAN'DA BÜYÜK TOPRAK SAHİPLERİ TOPRAK İŞGALLERİ KONUSUNDA UYARILDI**

Sanandaj İslâm Devrim Mahkemesi, çarşamba günü etnik gruba mensup büyük toprak sahiplerine bir uyarıda bulundu ve kendilerine ait olmayan toprakların işgal edilme girişimlerinin «en sert» biçimde cezalandırılacağını bildirdi.

Kararın amacının çiftçilerle, büyük toprak sahipleri arasında çıkan çatışmaların tekrarlanmasını önlemek olduğu bildirildi.

Paveh kentinde, bu tür olaylar bölge halkı ile devrim muhafızları arasında çatışmaya dönmüş, halk devrim muhafızlarını büyük toprak sahiplerini desteklemekle suçlamıştı.

Sürgünde bulunan Afganlılar için genel af ilan edildi

Hafızullah Amin Vietnam Başbakan Yardımcısı ile

İslamabad (a.a) — Yeni değişiklikten sonra hükümet başkanı olan H. Amin, Kabil radyosunda yaptığı konuşmada, sürgündeki Afganlıları ülkeye geri dönmeye çağırmıştır. Nisan devriminden sonra Afganistan'ı terkeden mültecilerin dönmeleri halinde emniyette olacaklarına dair güvence veren Amin, emperyalistlerin Afganistan'da direnen isyancılara yardım ettiğini söyleyerek, sürgünde bulunanların emperyalist girişimlerden sakınmalarını istemiştir.

Afganistan hükümeti, hükümeti destekleyen dinî liderlerin ve din adamlarının korunacağını ve onlar için maddî yardım ayrılacağını açıklamıştır.

Afganistan Devlet Başkanı Amin önceki gün yaptığı konuşmada, ayrıca Nisan devrimiyle birlikte kazanılan mevzileri korumakta kesinlikle kararlı olduklarını sözlerine eklemiştir.

● İsveç'te başbakan istifa etti

Stockholm (a.a.) — Geçen pazar günü yapılan seçimleri son dakikada sağ partilerin tek bir sandalye farkı ile kazanmaları üzerine Başbakan Ola Ullsten istifa etti. Yeni bir koalisyon için merkez ve liberal partiler ile pazarlığa oturacak. Ancak muhafazakar partilerin koalisyona katılmak için ağır koşullar ileri sürecekleri belirtiliyor.

İsveç seçim sonuçlarının ilk resmi sonucunda sol partilerin bir sandalye fazla kazandıkları bildirilmiş, ancak posta ile yabancı ülkelerdeki İsveç'lilerden gelen oylar bu kazancı silmiş ve sağ partilere bir sandalye kazandırmıştı.

Çin'de demiryolu işçileri polisle çatıştı

Pekin (a.a) — Kendilerine karşı takınılan tutumu protesto etmek isteyen 100 kadar Çinli demiryolu işçisi, Perşembe günü polisle çatışmaya girdi. Çatışma, Pekin'in merkezinde büyük bir kalabalığın toplanmasına yol açtı. Göstericilerin ellerinde taşıdıkları ve üzerinde «demiryolları, hükümet polisinin barınağı olamaz» yazılı pankart askerler tarafından kaldırtıldı. Göstericilerin ellerinde bulunan bir başka pankartta da, «komünist parti merkez komitesinin bu soruna uygun bir çözüm bulmasını istiyoruz» şeklinde bir yazı görüldü. Göstericiler davalarını açıklayan büyük bir afişi duvara asmak isterlerken, askerler yine müdahale ederek afişi indirdiler. Göstericiler, uzun bir süre kaldırımlarda oturarak protesto eylemlerini sürdürdüler.

ABD'nin geliştirdiği F-16'da teknik aksaklıklar görüldü

Birleşik Amerika Hava kuvvetleri, Amerika'nın bu güne kadar geliştirdiği en modern avcı uçağı sayılan F-16'larda çıkan teknik aksaklılar üzerine bu uçaklarla yapılan atış eğitimlerinin bir ay kadar durdurulmasına karar verildiğini bildirdi.

Uçağın denetimini sağlayan bilgi sayarlarda ne gibi aksaklıklar belirdiğini ortaya çıkarmak üzere inceleme yapılmasına başlandı.

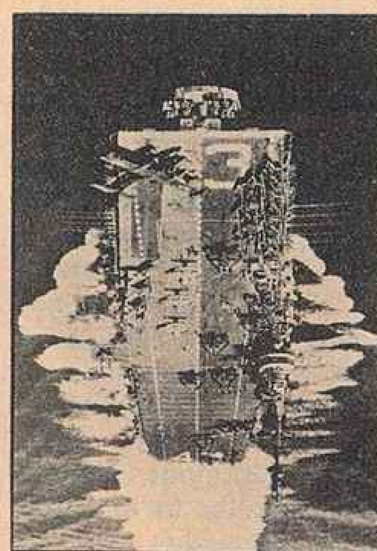
Birleşik Amerika'da bugün 50 F-16 uçağı bulunmaktadır. Ortaya çıkan teknik aksaklık bu tür uçaklardan dörder tane almış olan Belçika ile Hollanda Hava Kuvvetlerine bildirildi.

Silâhlanma yarışına son! (1)

Dünya barış hareketinin en önemli görevi hiç kuşkusuz, silahlanma yarışına son vermek, genel ve tam silâhsızlanmayı gerçekleştirmektir. Gezegenimiz ancak bu şekilde nükleer bir savaş tehdidinden kurtulacak, insanlık ancak bu sayede termonükleer tehlikeden korunmuş olacaktır. Ancak genel ve tam silâhsızlanmaya ulaşılmadığı takdirde, sadece şu ya da bu ülke değil, tüm dünya bir nükleer savaş afetinin korkunç sonuçlarıyla karşılaşmaktan kurtulacaktır. Böylece insan türünü yokolma tehlikesiyle karşı karşıya getiren ihtimal tümüyle bertaraf edilmiş olacaktır.

Dünya barışının en önde gelen savunucusu ve dünya barış güçlerinin öncüsü sosyalistler, barış hareketinin bu en ivedi görevi için yorulmak bilmez bir uğraş sürdürüyorlar. Dünya sosyalist sistemi başta olmak üzere bütün barışsever güçlerin haksız savaşlara ve termonükleer tehlikeye karşı uğraşları, her geçen gün yayılıyor, güçleniyor, daha çok sayıda ülkenin daha büyük oranlardaki kitlelerini kucaklıyor.

İki gün önce, 10 Eylül 1979'da, dünya barış hareketinin gelişiminde önemli bir yeri olan bir tarihsel olayın 20. ci yıldönümü kutlandı. 19 Eylül 1979'da Sovyetler Birliği «Genel ve Tam Silahsızlanma Bildirgesi»ni yayınlamıştı. Bu bildirgenin yıldönümü vesilesiyle silahlanma yarışı hakkında aşağıdaki özet bilgileri yayınlıyoruz.

Silahlanma Yarışı Neye Maloluyor:

Günümüzde silahlanma korkunç boyutlara ulaşmıştır. Bugün dünyada 100 milyonu aşkın insan ya doğrudan askeri üniforma taşımakta, ya da askeri amaçlara hizmet etmektedir. Bilimsel ve teknolojik devrimin kazanımlarının küçümsenmeyecek bir bölümü askeri amaçlara ayrılmıştır. Örneğin askeri amaçlı teknoloji dalında 400 bin yüksek düzeyde bilim adamı görevlidir. Dünyadaki mühendis ve bilim adamlarının dörtte biri askeri amaçlarda çalışmaktadır. İnsan gücü ve diğer kaynakların askeri amaçlar hizmetine verilmesi insanlık için olağanüstü bir kayıptır.

Yirminci yüzyıldaki iki dünya savaşı 65 milyon insanın ölümüne yol açmıştı ve bu rakam daha önceki yüz yıl boyunca savaşlarda ölen 25 milyon insanın birkaç katıydı.

Fakat aradan geçen otuz yıl, savaş olgusunu çok çok daha korkunç bir hâle getirmiştir. Örneğin bugün yeryüzündeki radyoaktif imha silahları, Hiroşima'ya atılan bombanın iki milyon katından daha fazladır. Bu rakama kimyasal - bakteriyolojik silahların tahrip potansiyeli dahil değildir.

Günümüzde, 4 milyarı aşan dünya nüfusunda, her kişi başına 15 TNT ölçeğinde nükleer güç düşmektedir. Warşova ve NATO ülkelerinde yaşayan insanlara çocuğundan, yaşlısına kadar düşen nükleer silah gücü ise 60 TNT'yi aşmaktadır.

Şu anda gezegenimizde 100 bini aşkın nükleer harp başlığı bulunmaktadır. Ve her bir nükleer harp başlığının tahrip gücü, ikinci dünya savaşında meydana gelen topyekûn hasardan daha fazladır. Bir başka deyimle, bugünkü nükleer silah gücü tek başına, ikinci dünya savaşında insanlığın uğradığı kayıpları yüz bin katına çıkaracak düzeydedir. Bu orana, kimyasal - biyolojik silahlarla, konvansiyonel silahlar da eklenirse, insanlığın karşı karşıya bulunduğu tehlikenin büyüklüğü ortaya çıkar. Kaldı ki, silahlanma artarak devam etmektedir. Silahlar gerek nicel, gerek nitel bakımdan sürekli gelişmektedir. Yeni yeni ve daha korkunç silahlar yapılmaktadır. Amerikan emperyalizminin yeni lanetli silahı Nötron bombası ve onun getirdiği muazzam tehlike buna bir örnektir.

İkinci dünya savaşından bu yana dünyada askeri harcamalar için ayrılan toplam miktar 7 trilyon doları aşmıştır. Her yıl yapılan askeri harcamalar ise 350 milyar dolara yaklaşmıştır. Bu rakamın 1955'de 126 milyar dolar olduğu söylenirse son 22 yıl içinde silahlanma ve askeri masrafların üç katına yaklaştığı ortaya çıkar. Bugün askeri amaçlara ayrılan bütçeler toplamı, Afrika ve Latin Amerika'daki bütün ülkelerin ve Asya'daki bazı ülkelerin toplamı yıllık gayrisafi milli hasıla miktarına eşittir. Bir başka deyimle, bugün 70'e yakın ülkenin gayri safi milli hasılalarının toplam üretimlerinin tümüne eşit bir miktarda para, yeryüzünde askeri amaçlar için harcamakta ve heba edilmektedir.

Öte yandan, dünyadaki ham maddelerin yüzde 7-8'i askeri amaçlar için kullanılmaktadır. Bunca enerji sıkıntısı çekilen günümüzde, askeri amaçlar için kullanılan enerji de yüksek miktarlardadır. Daha gelişkin teknoloji gerektiren silah sanayii dalındaki zorunlu enerji miktarı, sivil amaçlı sanayi sektöründekinden 6-7 kat daha fazladır.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, silah sanayiinin geliştirilmesi için olağanüstü paralar ve olanaklar harcanmaktadır. Örneğin 1975'de bilimsel-teknolojik araştırmalar ve buluşlar için harcanan toplam 60 milyar dolar tutarındaki masrafların üçte biri (20 milyar doları) askeri amaçlara ayrılmıştı. Bu rakam silahlanma tırmanışının ana kaynağı, ABD başta olmak üzere emperyalist devletlerin asker - sanayi kompleksleridir.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Sürüp giden «yanlışlıklar» ve Nâzım

Kutlu GENÇ

Nazım Hikmet'in Memleketimden İnsan Manzaraları kitabından uyarlanan oyun Ankara'da ilgiyle izleniyor. Oyunu Birlik Sahnesi'nden Meral Taygun sunuyor. Dostlar Tiyatrosu'nun Brecht Kabare oyunu, bilindiği gibi sıkıyönetimce yasaklanmıştı. Ertesi gün Nazım Hikmet'in İnsan Manzaraları oyununun da yasaklandığına dair haberler çıktı. Ancak bunun bir «yanlışlık» olduğu yetkili makamlarca hemen ertesi gün açıklandı.

Oysa yetkililer «yanlışlık» yapmaya devam ediyorlar. Bunlardan biri daha önce gazetemizde yazdığımız gibi, Brecht üzerindeki yasağın hâlâ sürüyor olması... Diğeri ise gösterileri sürdürülmekte olan İnsan Manzaraları oyununu izlemeye gelen seyircilerin aranması ve seyircilere gözdağı verilmek istenmesidir.

«1941-42'den İnsan Manzaraları» iki bölümden oluşuyor. Nazım'ın o büyük destanından oyun bütünlüğü gözetilerek seçilmiş şiirler dinliyorsunuz. Hemen akla gelecek sorun «tek kişinin ağzından sunulan oyun»un sıkıcı olup olmadığı ve tersine çekici ve sürükleyici Nazım'ın bu destan şiirini Meral Taygun başarılı bir şekilde yorumluyor, izleyiciye de yorumlama olanağı veriyor.

Uyumlu slayt ve efekt'lerle desteklenen oyundan çıktığınız zaman Halil'le Tanya'yla ve caaanım ciğerim İşçi Kerim'le yürüyorsunuz sokakta...

«1941-42'den İnsan Manzaraları» mutlaka görülmeli!... Yetkililer de «yanlışlıklarını» seyircinin ısrarıyla düzeltmek zorunda kalacaktır.

«İran'da Devrim» üzerine Ayşegül Dora ile konuştuk

Öner CİRAVOĞLU

Kitabınız 'İran'da Devrim', hem Orta-Doğu'da hem de özellikle İran'da CIA ve MOSSAD'ın şimdi çok daha sık adı geçiyor bu bölgede. Gördüğünüz İran'a ilişkin ne gibi perspektifler var gündemde?

Bir yıl kadar önce İran'la ilgili bir kitap hazırlamaya başladığım zaman henüz İran'da devrim sancıları çekiliyordu. Devrimi gerektiren tüm olgular hazırlanmıştı, ancak yıllardan beri İran'da bu olgular hazırdı ve devrim bir türlü gerçekleşmiyordu. O yüzden doğrusu geçen yıl bu zamanlar devrimin bu denli kısa bir süre içinde gerçekleşebileceğine ben de inanmıyordum. İran'da inanılmaz bir olay gerçekleşti. Çağımızın en büyük halk zaferlerinden biridir bu. Şu anda olaya bizim anladığımız anlamda «Devrim» diyemesek bile gerçekten bir halk devrimi olmuştur. Yüzyıllar, hatta bin yıllar süren istibdat devri kapanmış, İran bir halk iktidarına doğru yola çıkmıştır. Üstelik bu olay askeri bir darbe, ya da dıştan gelen etkilerle değil, doğrudan doğruya İran halkının gücüyle kazanılmıştır. Buna devrim denilmez de ne denilir?

Şimdi gelelim sizin sorunuza: 1976 yılında CIA SAVAK örgütü için İran bütçesinden 350 milyon dolar ayrıldığını açıkladı. Bunu açıklamak her nedense CIA'e düşmüştü. SAVAK ayrıca CIA'den de büyük ölçüde maddi yardım alıyordu. SAVAK'ın dışa dönük eylemleri özellikle Orta Doğu Ülkelerinde, Filistin halkını tutan üçüncü dünya ülkelerinde büyük nefretle karşılanıyordu çünkü SAVAK Orta Doğu'da İsrail Haber Alma Örgütü MOSSAD'ın yardımcısı durumundaydı. Bu iki örgüt bir bütünleşme içine girmişlerdi. Ayrıca SAVAK'ın Türkiye'de Milli İstihbarat Teşkilâtı «MİT» ile de işbirliği yaptığı bilinirdi. CIA - SAVAK - MOSSAD - MİT işbirliğinin bir çok olayda etkin bir rol oynadığı Türkiye'de uzun yıllar Dışişleri Bakanlığı yapmış olan İhsan Sabri Çağlayangil tarafından da itiraf edilmişti.

Devrimden sonra olayların büyük ölçüde değiştiği bir gerçek. Bir kere SAVAK örgütü tamamen değilse bile yıkılmış durumda. İran Devrim hükümeti yeni bir haber alma örgütü oluşturma çabası içinde. Ülkede 500 bin SAVAK ajanı olduğu söylentileri var. Devrimden bu yana ise 450 civarında adam idam edildi. Bu sayının azlığı geri kalanların suçsuzluğunu yansıtmaz doğal olarak. Ancak halkın içine sızan ajanlar hükümet çok zayıf bir durumda kalmadıkça bundan böyle İran'da etkili olamayacaklar. CİA SAVAK ilişkileri tümüyle koptu. Amerika - İran ilişkilerinin gerginleşmesiyle birlikte bu sorun da çözüldü, ve SAVAK CİA ilişkisi tarihe mal oldu. Aynı şekilde SAVAK - MOSSAD ikilisinin ilişkileri de kesinlikle tarihe karıştı. İran İsrail ile ilişkilerini öylesine sert ve kesin bir tavırla kesti ki, bundan böyle SAVAK - MOSSAD ikilisinin adını birlikte anmak hiç bir anlam taşımıyor. Ancak MOSSAD - CIA ilişkisi iç içe girmiş bir şekilde sürüp gidiyor tabii. Bu arada Mısır haber alma örgütünün de bu ikili ile «iyi niyet» ilişkileri kurduğu açıklandı. Orta Doğu'da her geçen gün İran'ın bıraktığı boşluğu doldurmaya çalışan Mısır için doğrusu bu da hiç unutulmayacak ve affedilmeyecek bir durum. Elbet Mısır halkı ihanet içindeki Enver Sedat'a da bir gün İran halkının Şah'a verdiği dersi verecektir. O günlerin çok yakın olduğunu sanıyor ve umuyorum.

«Ağacın Altında Oturma, Yapraklar Dinler» diye bir İran özdeyişiyle başlıyor kitabınız. Ve ağacın kökünden kesildiğini ekliyorsunuz. Sınıf mücadelesinin Şah'ın gitmesiyle bitmediği varsayımından hareketle İran'da ilerici yükselişin önündeki engelleri ve bu arada «din» faktörünü irdeler misiniz?

«Ağacın Altında Konuşma Yapraklar Dinler» bir İran özdeyişi. Yıllar yılı insanlar tavırlarını ve durumlarını bu deyişe göre ayarlamak zorunda bırakıldılar. o ülkede. Sonra birden o ağaç kesildi, devrim, yineliyorum bir halk eylemi olarak belirdi İran'da. Yalnız Şah'ın ülkeden ayrılmasıyla birlikte sınıf kavgası bitmedi doğal olarak. Ben diyorum ki asıl sınıf mücadelesi bundan sonra başlayacak İran'da.

İran halkı düne kadar emperyalizmin başlarına ördüğü çoraba karşı savaş veriyordu, zulme ve bağımsızlığa karşı savaş veriyordu. Ancak bundan böyle sınıf bilinciyle mücadele başlayacaktır İran'da. Bunun temelleri atılmıştır. İran Petrol İşçileri ve onları destekleyen diğer işçi kesimi olmayaydı, Humeyni'nin gücü sadece dini etki ile İran halkını ayaklandırmaya ve Şah'ı ülkeden ayrılacak duruma getirmeye yetmezdi. Petorl işçilerinin grevidir ki, emperyalistleri şaşkına çevirdi ve Şah'a ülkeden bir an önce ayrılması için talimat verildi. Dünya petrol stokları eriyordu, ve İran petrol işçisi kesin bir kararlılıkla grevine devam ediyordu. Bu ise emperyalistlerin işine gelmiyordu. Humeyni dini araç olarak kullanarak halk kitlelerini bir araya getirmiş, birleşik bir cephe oluşturmuştu. Tüm demokratlar, aydınlar, işçi sınıfı, dinciler, esnaf ve sanatkârlar, topraksız köylüler hemen hepsi Humeyni'nin din bayrağı altında birleşmişti. Ama bugün artık o bayrak bu kadar çeşitli kesimleri bir arada bulundurmaya yetmiyor. Bundan böyle İran'da daha belirgin sınıf mücadelesi olacağı belli. Ve o sınıf mücadelesinin sonucu İran'daki gerçek ilerici devrimi ortaya çıkaracak. Din İran'da yüzyıllar boyu Saraya ve iktidara karşı gericiliğin değil, ilericiliğin temsilcisi halkın dili olmuş. İran da devrim de bu anlayış içinde gerçekleştirildi. Ancak gittikçe bilinçlenmekte olan işçi ve köylünün gerici bir rejime izin vermeyeceklerine inanıyorum. Sınıf bilinci mutlaka galip gelecektir.

Gazeteciler olayları günü gününe izler bildiğim kadarıyla. Siz tamamlanmamış bir «olay»ı, İran Devrimi'ni kitaplaştırdınız. «Tamamlanmamış Kitap» diyebilir miyiz buna?

İran'da devrim henüz tamamlanmamış bir kitap doğal olarak. Daha önce de belirttiğim gibi, kısa bir süre içinde tarihin diyalektiği içinde İran'da gerçek devrimin tamamlanacağına inanıyorum. Tarih içinde zaman ölçüsünü kesin verebilmek olanaksız. Binlerce yılın içinde bir kaç yıl Okyanus'ta su damlası gibi kalıyor. Yaşadığımız devir içinde uzun görünen zamanlar tarih içinde kısa zamanlardır, yine de gerçek anlamıyla kısa bir süre de İran halkının devrimi tamamlayacağına inanıyorum. O zaman İran'da Devrim kitabı da tamamlanacak doğal olarak.

Yeniden İran'a gitseniz, kuşkusuz sevinçleriniz ve kaygılarınız olacak, izlenim olarak bir fikir verebilir misiniz bu konuda?

1976 yılında Cumhuriyet gazetesinde çıkan «İran Kör Kuyu» adlı yazı dizimden sonra, bu ülkeye girişim İran hükümeti tarafından yasaklandı. Şimdi artık elimi kolumu sallaya sallaya İran'a girebilirim. Bundan daha keyifli bir şey olabilir mi? Kısacik bir zaman süreci içinde neler değişti. Sevinçlerin en büyüğü emperyalistlerin kuklası Şah'ın artık İran'a egemen olmayışı, emperyalistlerin Orta Doğu'daki jandarmalığını terk eden İran sokaklarında özgürce yürümek çok mutluluk verir insana kuşkusuz. Kaygılarıma gelince, doğrusu uzaktan

Devamı s. 5, sütun 4'te

Faşizm işçi sınıfına karşı kullanılan bir silahtır

Tekelci sermayenin baş düşmanı işçi sınıfıdır. Çünkü, işçi sınıfı, tekelci sermayenin zümresel egemenliğine son verecek sınıf güçlerinin başında gelir.

Bu nedenle faşizm her yerde, tekelcilerin, işçi sınıfını vurmak için kullandıkları paslı bir silâh olmuştur. Burjuvazi yaşamaktan umudunu kestiği zaman, eğer başarabilirse dünyayı ateşe vermekten çekinmez.

Milliyetçi Hareket Partisi'nin sahip olduğu faşist ideolojiyi de bu açıdan değerlendirmek gerekir. Ne kadar yüzünü gizlemeye çalışırsa çalışsın MHP'nin işçi düşmanı karakterini görmek mümkündür.

MHP iktidara geldiğinde işçileri fabrikalara ortak edeceğini söylemektedir. Bunun nasıl yapılacağını Türkeş şöyle anlatıyor:

«Milliyetçi Hareket... İŞÇİ TASARRUF VE YATIRIM SANDIĞI'nın kurulmasını öngörmektedir... İşçi tasarruf sandığına her ay, her işçiden ücretine göre bir miktar aidat kesilecektir.» (9 ışık sf: 102) ve «İşçi tasarruf ve yatırım sandıklarında toplanan büyük paraları memleketimizin kalkınması için gerekli FABRİKALARIN KURULMASINDA KULLANACAĞIZ.» (Sf: 103).

Görülüyor ki Türkeş, işçilerden topladığı paralarla «fabrika kuracak» ve böylece «memleketi kalkındıracak»tır!

Kapitalist düzende işçiler fabrika yapacak kadar kazanmadıklarına göre, dişlerinden, tırnaklarından artırıp MHP'nin faşist devletine vermiş olacaklar. Küçük tasarruflarla fabrika sahibi olunduğu dünyada görülmemiştir.

İşçiler zaten güç belâ geçindikleri için, MHP iktidarının bu eylemine razı olmayacaklar, direneceklerdir. Artan hayat pahalılığı ve bir yığın sıkıntıya ek olarak, bir de böyle bir «tasarruf», işçilerin kaldıracağı yük değildir.

MHP bunu bildiği içindir ki, işçilerin bu işe gönüllü katılmalarını beklemiyor. Kendisi işçilerden zorla para kesecek. MHP'nin akıl hocalarından Mehmet Özsoy bunun nasıl yapılacağını şöyle açıklamaktadır:

«Cebri tasarruf ancak devlet eliyle yapılabilen çok zor bir tasarruftur. Bir milletin fertleri kendi haline bırakılırsa hiç bir zaman israftan uzaklaşamaz ve milletçe tasarrufa gidilemez. Bunun içindir ki, böyle memleket çapında seneler sürecek büyük bir tasarruf hamlesi ancak devlet tarafından yaptırılabilir. Bu cebri tasarruf, millet fertlerinden büyük bir fedakârlık ve feragat istiyen yoldur.»

«Cebri tasarruf sıkıca ve fedakârlık isteyen bir kalkınma şekli olduğu için, bu kalkınma şeklinin —HALKTAN REY BEKLİYEN ÇOK PARTİLİ DEMOKRATİK SİSTEMLERDE, yani DEMOKRASİLERDE TATBİKİ İMKÂNSIZDIR.»

Bu sözlerin anlamı açıktır. MHP'nin kendisi bile, işçilerden para toplamanın kolay olmayacağını bilmektedir. MHP programı bu yüzden, işçilerden alacağı paralara «cebri tasarruf» demektedir. Zaten bugün aldığı maaşın yarısından fazlası vergi, pirim, pul parası diye kesilen işçinin sırtına yeni bir yük, ancak zor kullanılarak vurulabilir.

En geri burjuva demokrasilerinde bile, tekelci soygun bir kılıfına uydurularak yürütülür. MHP bu soygunu kılıfından da çıkarmaktadır. Ama o zaman rejimin adına demokrasi denemiyecektir. Bunun için MHP, demokrasiyi rafa kaldırıp, onun yerine faşist rejimi kurmak ister. MHP'nin faşist düzeni ise, aynı akıl hocası tarafından şöyle açıklanıyor:

«Ve yine bu sebepledir ki, KAPİTAL STOKUNU TAMAMLAMAK istiyen milletlerin DEMOKRATİK NİZAMDAN uzaklaşmak ve KAPİTAL STOKUNU TEK PARTİLİ SİSTEMLERDE, tamamlamak mecburiyetinde oldukları ilmi bir hakikattir.» (Mehmet Özsoy-Türk Milliyetçi-Toplumcu Doktrinin Umumî Esasları: Dinamik Ana Stratejiler, sf: 171-172).

İşte MHP'nin faşist rejim özlemi budur. «Demokratik nizam»dan uzaklaşacak, kendisi dışındaki bütün siyasal kuruluşları ve partileri kapatacak. Sermaye biriktirip tekelcilerin hizmetine sunacak.

İşçi sınıfının demokrasiden vazgeçmiyeceği bilinir. Çünkü, emekçi sınıfların çıkarları ancak demokrasinin gelişip yaygınlaşmasıyla korunabilir. MHP'nin faşist rejimi ilk günden işçi sınıfını karşısında bulacaktır.

O halde, partiler kapatıldığına göre, emekçi sınıfların çıkarlarını savunan sendikalar ve demokratik kuruluşlar da kapatılmalıdır.

Türkeş bunu şöyle ifade ediyor:

«İşçilerimize haklarını tam olarak verebilmek, menfaatlerinin savunmasını yapabilmek için Tek ve Mecburi Sendikacılığı getireceğiz. Her işçi çalıştığı işkolunda kurulacak tek sendikaya üye olacaktır.» (9 ışık, sf: 64).

Demek ki, MHP, işçi sendikalarını kapatmakla işe başlayacak. Böylece işçileri, partilerinden başka, en önemli mücadele silahlarından biri olan sendikalardan yoksun bırakacak. Bununla da kalmıyacak, mecburi sendikacılığı getirerek işçi sınıfının ekonomik mücadelesini baskı altına alacak.

MHP buna mecburdur. Çünkü işçi sınıfı onun faşist iktidarı karşısında kendiliğinden boyun eğmez. İşçi sınıfını örgütsüz bırakarak zayıf düşürebilirse, MHP, kendi faşizmini oturtabilecektir. Bundan başka, tekelciler böyle bir faşist iktidardan işçi sınıfını susturmasını bekler. MHP tekelcilerin isteklerini sonuna kadar yerine getirebilmek için sendikaları da kapatmak yolunu seçecektir.

Hitler ve Mussolini de aynı yolu izleyerek, tek ve mecburi devlet sendikalarını kurmuşlar, işçileri bu sendikalara üye olmaya zorlamışlardı. Faşist devlet bu yoldan en başta işçi sınıfını perişan etmiş, direnenleri onbinler halinde katletmişti.

Kaldı ki, MHP'nin öngördüğü faşist rejimin amacı, sermaye birikimini hızlandırmak ve tekelci sermayeyi güçlendirmek olduğu için, bu düzende bütün olanaklar tekelcilere hasredilecektir, bu konuda en büyük «fedakârlık» da işçilere düşecektir. Dolayısıyla «greve gerek kalmıyacaktır». Bir MHP ideoloğu bunu şöyle açıklamaktadır:

«Bu tedbir kapital formasyonu ile doğrudan ilgilidir. Çünkü grevler kapital formasyonun (birikiminin) hızını keser. Zira grevler yüzünden istihsal (üretim) vasıtaları duracak, çalışamıyacak, bu yüzden de mal ve hizmet istihsali düşecektir. İşte bu sebepler dolayısıyladır ki, kalkınmanın devamınca grev yasaktır.»

Gözü dönmüş tekelci burjuvazi, sınırsız bir sermaye birikimi ve büyümesi istediğine göre MHP'nin faşist düzeni, işçi haklarını, yaşadıkça gasbedecek, işçi sınıfıyla birlikte bütün emekçileri ezecektir.

MHP, demokratik ve işçi haklarını savunan sendikacılığın yerine koyacağı modeli bugünden hazırlamak peşindedir. MC iktidarlarına ortak olduğu dönemde, bütün gayretiyle güçlendirmeye çalıştığı MİSK sendikaları, MHP'nin faşizm uğruna verdiği mücadelede militanlar yetiştirmekte ve faşist harekete bağlı sendikacılığı yaymaya çalışmaktadır. Bu sendikanın genel merkezi, bomba imalâthanesi haline getirildiği için Ankara sıkıyönetim komutanlığınca kapatılmış, yöneticileri hakkında kovuşturma açılmıştır. Sendikacılığın gangster simaları MHP'nin sendikalar içindeki uzantıları olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Özetlersek, tekelci sermayenin kanlı diktatörlüğünü kurmaya çalışan MHP, daha bugünden işçi sınıfına karşı vurucu güç olarak kullanılmaktadır.

Tüm demagojilerine karşın faşizm işçi sınıfına kan ve zulümden başka bir şey vermemiştir. Bu, nedenle, faşizme karşı öncelikle uyanık olması gereken, işçi sınıfıdır. Faşizme karşı mücadelenin başını işçi sınıfı çeker.

Ulusal demokratik hakların güvencesi işçi sınıfı enternasyonalizmidir

Bağımlı (ezilen) ulusların kendi kaderini tayin konusunda burjuva (ve küçük burjuva) milliyetçiliği ile işçi sınıfı enternasyonalizmi arasında derin bir sınıfsal fark vardır.

Emperyalist dönemde, ulusal burjuvazi adını verdiğimiz burjuva zümresi de, kendi ulusunun bağımsızlığından yanadır. Fakat bu bağımsızlık talebi sadece bağımsız bir kapitalist iç pazar oluşturma amacıyla sınırlıdır. Buna rağmen işçi sınıfı ulusal burjuvaziyi, ulusal baskıya ve emperyalizme karşı çıktığı sürece ilerici ve demokratik bir konumla değerlendirir. Fakat kendisini hiç bir zaman burjuva milliyetçiliğine teslim etmez. Işçi sınıfı partisi işçi sınıfı siyasetini ulusal burjuvazinin kuyruğuna takmaz. İşçi sınıfının her türlü bağımsızlığını titizlikle korur. Çünkü işçi sınıfının ulusal sorunla ilgili öğretisi iç pazar özlemi şeklinde somutlanmaz. Işçi sınıfı ulusal baskılara ve emperyalizme karşı çıkarken bir yandan uluslararası gericiliği geriletmek ve zayıflatmak amacını güder, öte yandan sosyalizme giden yolda ezen ve ezilen ulusların emekçilerin arasında güvenin sağlanmasını ve tüm ulusların işçilerinin birliğini, halkların kardeşliğini gözetir.

Yukarıda anlattığımız ve işçi sınıfı açısından burjuva zeminde yerine getirildiğini söylediğimiz görevler ulusal iç pazar vb. ulusun, burjuva kapsamda uluslaşma eğilimlerine ilişkindir. Bu sürecin başarısı yeni bir kapitalist ulusun oluşmasına yolaçar. Ancak işçi sınıfı bu hareketlerde kendi tarihsel ilerleyişine uygun bulduğu yanları desteklemekle hem emperyalizme karşı olan görevlerini yerine getirmiş ve hem de baskıya karşı savaştığı için demokratik görevlerine sadık kalmış olur. Ancak uluslaşma çağımızda sadece burjuva kapsamlı değildir.

Ulusları tarih sahnesine çıkaran kapitalizmin kendisidir ama Büyük Ekim Devrimi'nden sonra ortaya çıkan yeni durumda, sosyalizmin yardımıyla burjuva uluslaşma sürecini yaşamadan sosyalist uluslaşma evrimini yaşamak mümkün olmaktadır. Bu nedenle ezilen ulusun işçi sınıfı ulusal hareketlerde yer alırken burjuva önderliğine kendi proleter sınıf çıkarları için destek sağlayabilir, ama öte yandan bu tarihsel sürecin kendi önderliği altında geçmesi için de çaba gösterir. Yani, ulusal hareketi işçi sınıfı yönlendiriyorsa bu hareketin doğrudan sosyalist ulus oluşumuna yönelmesi mümkündür.

EZİLEN ULUSUN AYRILMA HAKKINI SAVUNMAK İŞÇİLERİN BİRLİĞİ GEREĞİDİR

Burjuvazinin tarihsel görevi ulusu ön plâna çıkarmaksa, işçi sınıfının tarihi görevi de sınıf olgusunu ön plâna çıkarmaktır. Bu nedenle işçi sınıfı, ulusal soruna burjuva kapsamda tarihsel olarak ilerici olduğu ölçüde önem verir. Ama sınıfsal kutuplaşma ise, hem işçi sınıfının kendisinin, hem de onun tarihi görevinin, yani sosyalizmi kurabilmesinin varlık şartıdır. Sosyalistler ulusal sorunda bu maddi gerçekçiliği asla unutmazlar. Toplumsal olayların tümünü sınıfsal ve sınıf mücadeleleri gerçeğini esas alarak ve sınıf çıkarlarını gözeterek değerlendirirler.

Ulusal sorun, işçi sınıfına, asli görevlerini hiç bir zaman unutturmamalıdır. İşçi sınıfı da ulusal alandaki eylemlerinin sonuçlarını, mutlaka ve mutlaka sınıfsal amacına bağlı kılmalıdır.

Halklar arasında âdil, güçlü kalıcı birlikler hem gönüllü ve hem de bir güven temeli üzerinde kurulabilir. Bu nedenle işçi sınıfı, ulusal sınırları aşmak ve ezilen ulus emekçilerine güven vermek zorundadır. Güveni verebilmenin biricik yolu da, ezilen ulusun, kendi kaderini belirleme hakkını tanımaktan geçer.

Burjuva ulusal hareket, ezen ulusun baskısına karşı olduğu için **ilericidir.** Feodalizme karşı olduğu için **demokratiktir.** Ama ulusal olması bakımından da **milliyetçidir.** Oysa, işçi sınıfı «en saf, en ince ve en uygar» milliyetçiliğin bile karşısındadır. O, bütün ulusların, ayrılıp uzaklaşmasından yana değil yakınlaşmasından ve kaynaşmasından yanadır.

O halde;

ULUSAL SORUNDA SOSYALİST POLITIKANIN DOĞRULTUSUNU BELİRLEYEN ESAS, TARIHSEL BİR ZORUNLULUK OLAN ULUS OLGUSUYLA YINE TARIHSEL BİR ZORUNLULUK OLAN SOSYALIZM OLGUSUNUN DİYALEKTİK İLİŞKİSİNİ, SON KERTEDE SOSYALIZM LEHİNE ÇÖZÜMLEMEKTİR.

RADYO PROGRAMI

TRT — I

05.00 Açılış. 05.05 Türküler. 06.02 Günaydın. 07.20 Bölgesel Yayın. 07.30 Haberler. 07.40 Bölgesel Yayın. 09.02 Çocuk Saati. 10.30 Hafta Sonu. 13.00 Haberler. 13.30 Bölgesel Yayın. 16.00 Bölge Haberleri. 16.20 Halk Müziği 16.40 Tangolar. 17.02 Dilek Kutusu. 17.50 Hafif Müzik. 18.00 Bölgesel Yayın. 19.00 Haberler. 19.30 Bölgesel Yayın. 20.15 Çocuklarımız ve Biz. 21.02 Hafif Müzik. 21.30 Dinleyici İstekleri. 22.02 Hafif Müzik. 23.00 Haberler. 23.10 Cumartesiden Pazara. 01.00 Kapanış 01.05-05.00 Gece Yarısı.

TRT — II

08.00 Açılış. 08.02 Gün Başlıyor. 09.20 Gönül Telimizi Titretenler. 10.10 Türk Hafif Müziği 11.00 Türkiye Tarihi 11.25 Türküler. 11.45 Küçük Konser. 13.00 Haberler. 13.30 Halk Ozanları Bölge Sanatçıları. 14.00 Türk Dil Kurumu Öykü Ödülleri. 14.35 Türküler. 15.00 Dilden Dile. 16.40 Hafif Müzik. 17.30 Yurttan Sesler. 18.00 Beş Çizgiden. 19.00 Haberler. 19.30 Hafif Müzik. 20.30 Haftanın Ülkesi. 21.00 Müzik Söyleşileri. 22.30 Hafif Müzik. 23.30 Haberler. 23.35 Saz Eserleri ve Saz Soloları. 23.55 Kapanış.

TRT — III

07.00 Açılış. 07.02 Güne Başlarken. 08.00 Sabah Konseri. 09.00 Haberler. 09.03 Merhaba. 10.00 Öğleye Doğru. 12.00 Haberler 12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz. 13.00 Müzik Köşesi. 13.45 Müzik. Bahçesinden. 15.00 Günün Konseri. 16.00 Anıların Müziği 17.00 Haberler. 17.09 Çağdaş Türk Sanat Müziği. 18.00 Gençler İçin. 20.00 Dünden Bugünden. 22.00 Haberler. 22.09 Gecenin Getirdikleri. 23.00 Cumartesi Konseri. 24.00 Gece ve Müzik 01.00 Kapanış.

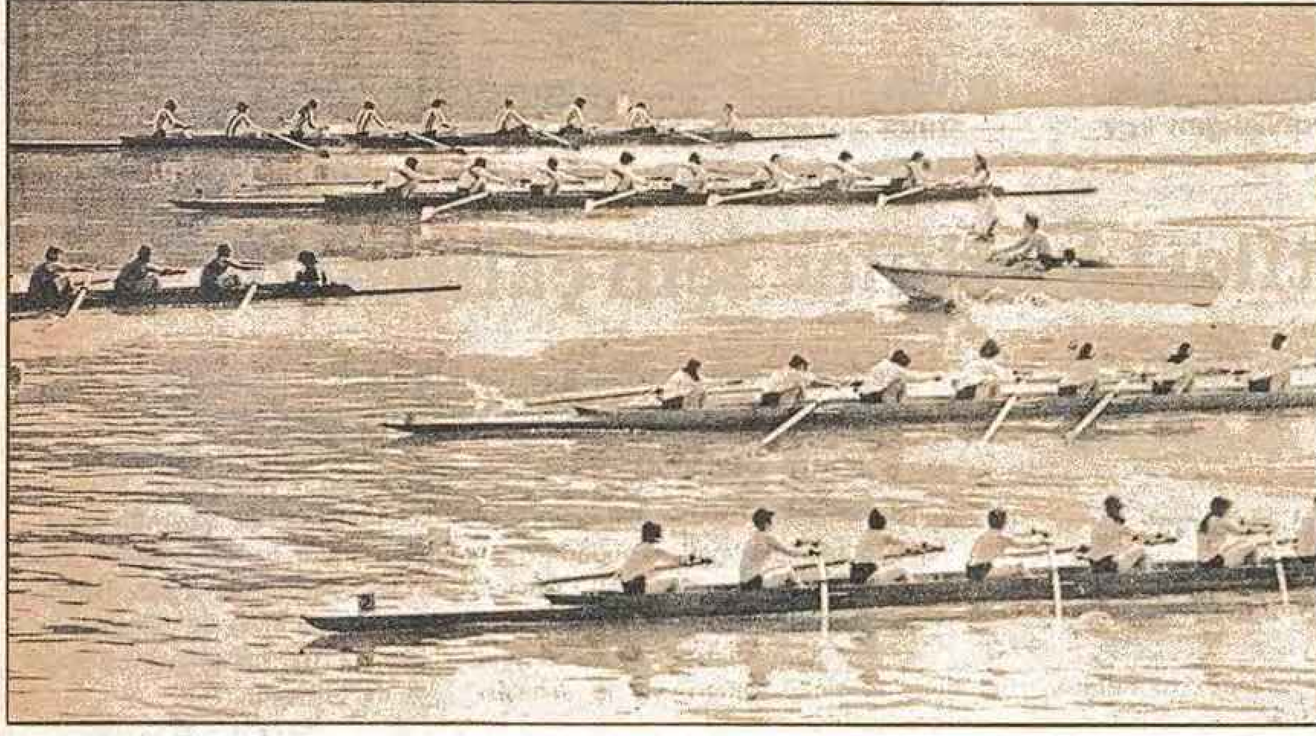
TV

17.00 Haberler. 17.05 Oyun Treni. 17.50 Flipper. 16.15 Belgesel. 19.00 Müzik. 19.15 Uzay Yolu. 20.00 Muppet-Show. 20.30 Haberler. 21.15 Yerli Dizi. 22.00 Cumartesi Gecesi. 23.00 Kule Atlama (Bant). 23.20 Yüzme (Bant). 24.00-01.00 Özet (Canlı).

Gerçek Sahibi: Ali Kar, Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Adres: Başmusahip Sokak Tan AP. 10/11, Cağaloğlu, İstanbul, Tel: 28 27 41, Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş., Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

SPOR

Dünya Kürek Şampiyonası Yugoslavya'nın Bled şehrinde yapıldı

Sporun, tüm dünyada amatör olarak yapıldığı dallarından birisi de kürektir. Kürek sporu, atletizm, yüzme, jimnastik gibi temel spor dallarıyla birlikte insan vücudunun ve neslinin dengeli ve sağlıklı gelişiminde önemli yeri olan bir spor dalıdır. Ve yine aynı spor dalları gibi, profesyonelliğe yer vermediğinden olsa gerek, ülkemizde pek az tanınan ve yapılan sporlardan da biridir. Malzeme bakımından belirli yatırımlara ihtiyaç göstermesine devletin bu spor dalını tamamıyla ihmal etmesi de eklenince, genç insanlarımız böyle önemli bir spordan mahrum kalmaktadır.

Kürek sporu, spordaki gerçek yerine ve işlevine sosyalizm sayesinde kavuşmuştur. Geçmişi bir hayli eski olan bu spor dalına kâr getirmediği için olsa gerek, kapitalizm hiç önem vermemiştir. Eskiden sinemalarda film öncesinde verilen naberleri seyredenler hatırlar. Kapitalist dünya, kürek sporunu Oxford ve Cambridge Üniversiteleri arasındaki rekabete indirgemiştir.

İki hafta önce Yugoslavya'nın Bled şehrinde yapılan 9'ncu Dünya Kürek Şampiyonası'ndan sanırız okurlarımızın haberi bile olmamıştır. Çünkü sansasyonel olmayan ve sosyalistlerin egemenliğini kanıtlayan böylesi spor olaylarını -dünya çapında izlense ve yankı uyandırsa da- boyalı basın sessizce geçiştirmesini iyi bilir. TRT'ye gelince, o da en kuytudaki haber bültenlerinde iki kelime söyler, olur biter.

Bled'deki şampiyona, 27 Ağustos'dan 9 Eylül'e kadar tam iki hafta sürdü. İlk hafta kadınların yarışları yapıldı, ikinci hafta ise erkeklerinki. Hem kadınlarda, hem erkeklerde, bu spor dalının ustası olan Demokratik Alman yarışmacılar yine olağanüstü başarı sağladılar ve

BÜYÜK FİNAL SONUÇLARI
TABLO : 1

Tek çifte	Dört çift
1 — Romanya	1 — D.A.C.
2 — D.A.C.	2 — Bulgaristan
3 — Hollanda	3 — Romanya
4 — Kanada	4 — SSCB
5 — ABD	5 — Bulgaristan
6 — Bulgaristan	6 — ABD

İki çifte	Dört tek dümencili
1 — D. Almanya (D.A.C.)	1 — SSCB
2 — Bulgaristan	2 — D.A.C.
3 — Romanya	3 — Romanya
4 — SSCB	4 — Bulgaristan
5 — ABD	5 — Avustralya
6 — Polonya	6 — F. Almanya

Dümensiz iki tek	Sekiz tek
1 — D.A.C.	1 — SSCB
2 — Romanya	2 — D.A.C.
3 — Polonya	3 — ABD
4 — Hollanda	4 — Bulgaristan
5 — ABD	5 — Kanada
6 — Bulgaristan	6 — Bulgaristan

kürekte yıllardır devam eden üstünlüklerini sürdürdüler.

Yarışmalar kadınlarda 6, erkeklerde 8 dal üzerinden yapıldı.

Her yarışma dalını birbirinden ayıran, bilindiği gibi teknelerdeki yarışmacı ve kürek sayıları, ayrıca dümencili olup olmadıkları ve kürek çekme stilleridir. Yarışma pistinde 6 parkur bulunmaktadır ve bu nedenle finaller 6 yarışmacı ve takım arasında geçmektedir.

Kadınlararası finallerinde derece alan takımlar 1 nolu tabloda verilmektedir. Görüldüğü gibi, 3 birincilik, 3 ikincilik alan Demokratik Almanya sporcuları, tüm yarışmalarda finalde olmaları yanı sıra ikincilikten aşağı düşmemişlerdir. İki birincilik alan Sovyetler sporcuları iki yarışmada finale kalamıyarak -ki bunlar da küçük finallerde birinci olarak sonuçta 7 nci olmuşlardır- eskiye nazaran bir gerileme göstermişlerdir. Altı yarışmanın altısında finale kalan Bulgaristan ve Romanya'nın başarıları ise gerçekten övgüye değerdir.

Finallerde yarışan toplam 36 yarışmacıdan (veya takımdan) sadece 11'i sosyalist olmayan ülkelerin sporcularıdır. Bunlar da, ABD, Kanada, Hollanda, Federal Almanya gibi gelişkin kapitalist ülkeleri temsil etmişlerdir.

Tablo 2'de ise, şampiyonada derece alan ülkelerin puan sıralamaları ve madalya durumları verilmektedir. Görüldüğü gibi madalyalar hemen tamamıyle sosyalist ülkelerin sporcuları tarafından paylaşılmıştır. Gelişkin kapitalist ülkeler, bir tanesi ABD, diğeri ise Hollanda tarafından kazanılan iki bronz madalya ile yetinmek zorunda kalmışlardır. Gerçekten belirtelim ki, ABD altı yarışmada finallere kalmış ve buna rağmen en iyi derece olarak eskisine nazaran bir hayli ilerleme göstermiştir. Buna rağmen ABD genel klasmanda 5'incilikten yukarı çıkamamıştır.

Bu yarışmalar, her vesileyle vurguladığımız gibi kadın erkek eşitsizliğinin kapitalist ülkelerde spora, kadınların sporuna nasıl olumsuz etkilediğini gözler önüne sermiştir. Kadın erkek eşitsizliğinin kapitalizmde nasıl bir handikap oluşturduğu bir kere daha anlaşılmıştır.

Bled'de yapılan Dünya Kürek Şampiyonasının ikinci haftasında yer alan erkekler arası yarışmaları ve toplu değerlendirmeyi bir başka yazıda ele alacağız.

TABLO : 2

MADALYA VE PUAN SIRALAMASI

	altın	gümüş	bronz	toplam	puan
1 — D.A.C.	3	3	—	6	69
2 — Romanya	1	1	3	5	62
3 — SSCB	2	—	—	2	54
4 — Bulgaristan	—	2	—	2	52
5 — ABD	—	—	1	1	45
6 — Hollanda	—	—	1	1	31
7 — Polonya	—	—	1	1	23
Sosyalist Ülkeler	6	6	4	16	
Kapitalist Ülkeler	—	—	2	2	

İstifa eden

(Baştarafı 1. sayfada)

rın açıklayacağını bildirmiştir. Ancak, gazetecilerin ısrarları üzerine, «Sükan'ın istifası hükümetin geleceğini ne yönde etkiler?» şeklindeki bir soruyu, şöyle yanıtlamıştır:

«Ben, Sayın Sükan'ın istifasının hükümetin geleceğini etkileyeceğine ihtimal vermiyorum, tabii kendisinden ayrılmak benim için üzüntü verici olmuştur. Fakat, hükümet elbette devam edecektir.»

Bu arada bir gazeteci Başbakan Ecevit'e, «Efendim, şimdilik kaç istifa var?» diye sormuştur. Ecevit, bu soru üzerine gülmüş ve soruyu yanıtsız bırakmıştır.

Hükümete ömür biçiliyor

(Baştarafı 1. sayfada)

Milletvekili Durmuş Ali Çalık'ın da bir trafik kazası sonucu ölmesi, mecliste zaten çoğunluğu bulunmayan hükümetin bir iskemle daha kaybetmesine yolaçtı.

Bu durumda, seçimler sonrasında zaten oy kaybına uğrayarak prestij yitirecek olan CHP'nin, 14 Ekim milletvekili ara seçimlerindeki beş iskemleden de dördünü AP'ye kaptıracağı tahmin edilmektedir.

MHP Nazilerle

(Baştarafı 1. sayfada)

rı kendi yöneticilerine referans vermişlerdi.

MHP ile yeni Naziler arasındaki ilişkilerde ise ilk resmi mektubun NDP şefine Türkeş tarafından yazıldığı ve Türkeş'in bu mektubunda NDP ve onun lideri Von Thadden hakkında övgülerde bulunduğu ve iki partinin amaç birliği halinde olduğunu söylediği anlaşılmıştır.

Öte yandan, bu belgeyi elde eden CHP'nin konuyu adalete intikal ettirmemesi de demokratik çevrelerin tepkisini çekmiştir.

Hergün

(Baştarafı 1. sayfada)

intikamını yegan yegan alacağız.»

Birinci sayfasını bütünüyle, gösterdiği canlı hedeflere ve intikam alınacağını belirten yazılara ayıran gazetenin, kullandığı yazı başlıklarından bazıları şöyle :

«Bundan sonra kendimizi koruyacağız.»

«Ecevit ve Komünistleri artık bin müsibet bekliyor.»

«Bu saldırının ardındakileri biliyoruz, gerektiğinde hesabı sorulacaktır.»

«Siyasi iktidar... milleti kendi öz savunmasıyla başbaşa bırakmıştır.»

Görülüyor ki, Hergün Gazetesi silâhlı adamlarına saldırı sinyali veriyor.

Gazete, faşizmle nasıl mücadele edileceğini hala kavrıyamamış olan bir kaç kendini bilmezin hareketini bahane ederek faşist militanları demokrasi güçlerine karşı ayağa kaldırmak istiyor. Canlı hedefler gösteriyor. İsimlerini kamuoyuna açıklıyor. Kanun, nizam, tanımadığını itiraf ediyor.

Böylece bu gazetenin, bilinen anlamda bir gazete olmadığı da açığa çıkıyor.

Seçimlere doğru faşist saldırganlığın azması bekleniyordu. Bir provokasyon bu yolda bulunmaz bir fırsat oldu. Şimdi faşist saldırganlar tek tek ilerici avına çıkacak. Ve bütün bunlar hükümetin, güvenlik kuvvetlerinin, halkın gözü önünde olacak.

Demokrasi güçleri bu sinyal karşısında uyanıklığı elden bırakmamalıdır.

«İran'da Devrim»

(Baştarafı 4. sayfada)

bakılınca İran'ın bugün yaşadığı günlere kuru kaygısız olmak elde değil. Bir yanda etnik grupların sorunu, bir yanda berbat bir ekonomi, bir yanda yıllardır perişan olmuş, ezilmiş bir halk. Özellikle uluslar sorunu çözülmedikçe İran'ın yerli yerine oturması olanaksız görülüyor. O sorun ise aslında hepimizin bildiği gibi, sınıf kavgasının içinde yer alan bir konu. Biri çözülmeden öbürünü çözmeye olanak yok doğal olarak. Öyle geçici tedbirlerle işi çözümlemeye uğraşmak işi daha da berbat ediyor. Bu günlerde İran üzerine en ciddi kaygım, halkların üzerine silahla giden Humeyni askerleri. Halkları bir biriyle İran'da da vuruşturmak bir yarar sağlamayacak, ancak ülkenin geleceği içinde bu konunun yeri doğal olarak çok büyük olacak. Sınıfların bilinci içinde sorunlarını çözmezlerse, kanımca Orta Doğu'da çok büyük olaylar patlak verecek.

Ağaoğlu: «Faşist zorbalığı cüretlendiren, CHP'nin aczidir»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Tektaş Ağaoğlu, faşist zorbalık karşısında âciz kalan CHP'yi eleştirdi. Ağaoğlu demecinde şöyle dedi:

«Terörün kaynağı faşist milliyetçi harekettir. MHP, sadece insanlık düşmanı değil, aynı zamanda yasa dışıdır da. MHP'nin ve MHP'lilerin işlediği suç dosyalarının sayısı bini aşmıştır. Hitler'in izinden giden MHP'nin başka ülkelerdeki faşistlerle işbirliği de belgelenmiştir. Bugünkü Alman Nazi partisi liderinin 9 yıl önce Türkeş'e yazdığı mektup açıklanmıştır. Nazilerin yeni Şefi, Türkeş'in kendisine gönderdiği yazılı övgülere teşekkür etmekte ve iki partinin amaç birliği içinde olduğu yolunda Türkeş'in dile getirdiği görüşleri paylaşmaktadır.

Bu mektup CHP'nin dergisinde yayınlanmıştır, ama hükümet partisi olan CHP, bu suç belgesini adalete intikal ettirmeyerek, MHP karşısındaki aczini ve teslimiyetini bir kez daha kanıtlamıştır.»

Tektaş Ağaoğlu, dünyanın ikinci büyük emperyalist devletini yöneten Alman sosyal demokrat partisinin bile Almanya'da nazilere ve onların kafadarı Türkeş komandolarına karşı mücadele ettiğini, Ecevit hükümetinin ise MHP ile barış yolları aradığını söyleyerek şöyle devam etti:

«CHP genel sekreteri, televizyondaki bir açık oturumda MHP'yi «kardeş parti» ilân etmiştir. CHP yönetiminin MHP karşısındaki bu politikası, herşeyden önce CHP'li seçmenlere ihanettir. Çünkü büyük bir bölüm seçmen faşizme karşı oldukları için 12 Mart sonrasında CHP'de toplanmışlardır.

CHP, halka ve onların anti-faşist taleplerine sırt çevirmekle kalmamış, aynı zamanda kendisini emperyalist ve burjuva ilişkileri içine hapsederek, gerici güçlere, emperyalizme, faşizme, militarizme ödün üstüne ödün vermiştir. Sonuç hazindir. CHP, kendi çöküşünü kendisi hazırlamıştır.

Halkçı gözüküp, halkı daha çok çıkmaza sürükleyen CHP'nin yarattığı düş kırıklığına karşı biricik umut olan sosyalizmin öncülüğü altında tüm ilerici güçlerinin birliğini ivedi olarak sağlamak görevimizdir.

TİP Sükan'ın istifasını ABD ve onun ortaklarının oyunu olarak niteledi

İstanbul (a.a.) — Devlet Bakanı Sükan'ın hükümetten istifası ile ilgili olarak, Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu bugün yaptığı yazılı açıklamada, «Bu istifa, Amerikan emperyalizmi ve onun ortakları büyük burjuvazi ile büyük toprak sahiplerinin zaten kısıtlı olan demokratik ortamı daha da daraltmak yolundaki operasyonlarının yeni bir adımıdır» denilmiştir.

Açıklamada devlet bakanı Sükan'ın istifasının, anayasa'da değişiklik yapılması girişimlerinin başlatılması ile CIA'da görevli bazı Amerikalıların da katıldığı, OECD ve Amerikan savunma enstitüsü tarafından Türkiye'de düzenlenen toplantıların hemen sonrasında yer almasının dikkati çekici olduğunu bildirmiştir.

Tam Gün Yasası yozlaştırılıyor

(Baştarafı 1. sayfada)

Tam gün çalışma yasası bu açılardan tarafımızdan eleştirilmiştir, ve eleştirilecektir. Ama bu demek değildir ki yasanın yozlaştırılması karşısında sessiz ve tepkisiz kalacağız. Sağlık Bakanı Yasa Uygulamasının 2 yıl daha uzatılması için Meclise yasa önerisi götürecekle rinden söz etmektedir.

Sağlık Bakanı bir yandan «Tam süre çalışma yasasının uygulamaya gidilmesiyle kırsal yörelerde Sağlık Ocakları kadrolarının doldurulduğunu» söylerken bir yandan da «Türk ulusunun sağlını ciddi şekilde tehlikeye düştüğünü görürsem her şeyden dönerim» demektedir. Bu nasıl bir çelişkidir?

Sağlık Bakanı Bakanlığı sunulduğu açıkladığı yönetmenlikte hekimlerin ücret karşılığı gece hastaya gitme, ve part-time (yarı-süre) çalışma konusunun da bulunduğunu sözlerine eklemiştir. Bütün bunlar yasanın tüm olarak yozlaşması için yeter yaklaşımlardır.

Yasa uygulanması başlamıştır. 2 yıl değil 2 gün bile ertelenemez.

Yasadan geri dönmek artık bir Sağlık Bakanının tek başına «Hiç bir şey dinlemem her şeyden geri dönerim,» noktasını çoktan aşmıştır. Türkiyede kimsenin yasa ile varılmış olan noktadan geriye dönüşü sağlayacak gücü yoktur.

Gerçek Durum

Ama CHP hükümeti bırakınız liberal burjuvalığın gereğini yerine getirmeyi, elindeki yasaları bile MHP'ye karşı uygulamamaktadır. Yani bu asgari yasal görevinden bile kaçmaktadır.

Örnek mi isteniyor? 20 aylık CHP iktidarının bütün ömrü bu kaçışla doludur. İşte en son örnek: MHP'nin Alman Neo-nazi partisi NDP ile olan işbirliği belgelenmiştir. Hem de CHP'nin yayın organında belgelenmiştir.

Ama CHP ne yapıyor? Bu mektubu sadece kendi haber dergisinde yayınlıyor. Bunu gerekli adli ve idari makamlara vermiyor. Hatta bu belgeyi, kendi partisinin TRT bültenlerine bile aktarmıyor. Şayet ilerici basın olmasa, böyle bir belge belki kamu oyuna dahi ulaşmayacak.

İşte, CHP yönetiminin «anti-faşist»liği bu kadardan ibaret. Bir faşist-nazi suç belgesini sadece kendi bülteninde yayınlayan bir sosyal demokrat yönetim. Bu kimliğiyle, bugünkü Federal Alman Emperyalizminin yürütücüsü Alman Sosyal Demokrat Partisinin bile gerisinde kalmıştır. Ecevitçi sosyal demokrasi, benzese benzese iki savaş arasındaki Alman sosyal demokrasisini andırıyor.

Evet, ne yazık ki, 1970'ler Türkiyesinin Ecevitçi sosyal demokratları, ancak 1930'lar Almanyası'nın sosyal demokratlarına benziyorlar. Eski Alman sosyal demokratları, Führer Nazizminin ve SS mezaliminin karşısında ne denli aciz ve basiretsiz kaldılarsa, bugünün CHP sosyal demokratları da Başbuğ faşizminin ve ülkücü komando zulmünün karşısında öylesine zavallı durumdadır.

Eski Alman sosyal demokratları, Nazi tehlikesine ve terörüne karşı, komünistlerle ve diğer ilerici güçlerle işbirliği yapmak yerine anti-komünizm yaparak iktidarda kalacağını nasıl düşlediyse, günümüz Türkiye'sinin sağ sosyal demokratları da kendi solundaki güçlerin anti-faşist talepleriyle uyuşacağı yerde, anti-komünizme heveslenerek iktidar edebileceğini sanmıştır. Ve her ikisinin de tarihsel yanılgısı, sosyal demokrasinin günah hanesine iri harflerle yazılmıştır.

Ne var ki, tarih tekerrürden ibaret değildir. 1930'ların Alman sosyal demokratlarının yaptığı hataların, 1970'ler Türkiyesinde Ecevitçi sosyal demokratlar tarafından tekrarlanması «tarihin tekerrürü» olamaz. Çünkü, tarihin bir tekerrürden ibaret olduğunu söyleyen idealist görüş iflas edeli bir buçuk asır geçti. Bir buçuk asırdır artık toplum ve tarih bilim ışığında açıklanıyor.

Şu halde, Türkiyeli sosyal demokratların tekrarladıkları hatalar, sadece ve sadece, sosyal demokrasinin sınıfsal ve siyasal kimliğinin kaçınılmaz bir sonucudur. Ve bugün Türkiye'de güçler dengesinin belirleyicisi sosyal demokrasi değildir.

Bu nedenle, CHP sosyal demokratlarıyla, 1930 ların Alman sosyal demokratları arasındaki politika benzerlikleri, kimseyi heveslendirmesin!..

Türk faşistleri uzun yıllardır Hitler'in yolunu izlediler. Nazilerin yardımını denediler. Ama ne dünyada, ne Türkiye'de aynı koşullar artık yoktur. Bu nedenle, Hitler taslakları ve yerli SS bozuntuları bilsinler ki, kendi lanetli emelleri yolunda umdukları sonucu elde edemeyeceklerdir.

BAY KUŞÇULU NEDEN «DÜZENİN MANTIĞI»NI SAVUNUYOR?

(Baştarafı 2. sayfada)

mektedir. Ve hemen belirtelim ki kendi açısından —hattâ ne yaptığını bilen, bilmesi gereken sosyal demokrasi açısından— son derece haklıdır!

Neden?

Gerçekten sosyal demokrasi iki yıla yaklaşan bir süre boyunca ekonomik alanda tökezledikçe tökezlemiştir. Zaten ekonomiyi bunalımdan kurtarması mümkün değilken, saçmalıklarıyla ekonomiyi iyice «arap saçı»na çevirmiştir. Söz gelimi anlaşmalı petrol alımlarını becermesi mümkünken günübirlik politika yüzünden «spot» alımlarıyla sadece 1978 yılında 300 küsur milyon doları ziyan etmiştir. Yine demir çelik, gübre vb. temel ithal mallarında benzeri fahiş hatalar işlenmiştir. Sonuçta döviz yokluğundan tahsisler uzun süre açılamamıştır. Hala daha açılmamaktadır. Bunun da sonucu ekonominin bunalımlarının daha derinleşmesidir. Bunlara benzer günübirlik politikalarla, alel acele çırpıştırılıp kısa süre sonra değiştirilen kararlarla, sosyal demokrasi devamlı yalpalamış ve beceriksizlik yapmıştır. Öyle ki kesinlikle angaje olduğu tekelcilerin bile hışmını çekmiştir. Sonuçta «6 ok»undan birisi «devletçilik» olan Halk Partisi tekelci devlet kapitalizminin pekiştirilmesini önererek devletçiliği savunan Bay Kuşçulu tarafından eleştirilmek gibi bir talihsizliğe uğramıştır.

Nitekim Bay Kuşçulu şunları söylerken son derece haklıdır.

«Sistemin mantığı ile tutarlı olmayan ekonomi politikasının rejimin mantığı ile de uyum içinde olamayacağı açıktır. Bu düşüncenin ileri sürülmesinde de her hangi bir grubun çıkar endişesini aramak boşuna bir çabadır. Bir sistemin ve ona bağlı olan rejimin mantığına ya inanılır ya da inanılmaz. İnanılıyorsa, bu inanca uygun politikaların sağladığı yarar, tüm sistemin çıkarınadır.»

«Tüccarbaşı» sosyal demokrasiye açıkça **ya kapitalist ekonomiye inanırsınız, ya da sosyalist ekonomiye, bunun orta yolu yoktur** demektedir. Gerçekten de öyledir. Yani aslında Bay Kuşçulu'nun dediği şudur: **Madem sosyal demokrasi kapitalist düzenin sürmesinden yanadır. Bunun gereklerini yerle getirmekten başka çare yoktur. Çünkü bu ekonomik** bir yasadır.

Üstelik Bay Kuşçulu böylesinin **tüm sistemin çıkarına** olduğuna işaret etmektedir. Yani «halkın çıkarına» vb. laflarla konuyu muğlaklaştırmamakta, açık açık **«sistemin çıkarına»** diyerek sermayenin baskı ve sömürüsünü savunmaktadır.

Ancak meseleyi bu kadar yalın koyduğundan belki de biraz ürken Bay Kuşçulu birkaç satır sonra şöyle demektedir.

«Aydını, emekçisi, işvereni, bürokratı, yöneticisi ve politikacısı ile, daha genel bir deyişle ulusçu Türkiye'nin ve halkın kısa ve uzun dönem çıkarlarına uygun düşen yöntemleri bir kez daha ayrıntılı bir biçimde düşünmek gerekir.»

«Tüccarbaşı» «Türkiye'nin ve halkın kısa ve uzun dönem çıkarlarına uygun düşen yöntemleri bir kez daha düşünmeyi» önermektedir. Bundan kastedilen herhalde Türkiye için **yeni** «yöntemler aranması değildir. Çünkü Bay Kuşçulu'nun ekonomik düzenle ilgili düşüncesi şöyledir.

«Ekonomiye kamu müdahalesi bir amaç değil, araç olarak düşünülmelidir. Amaç, ekonominin kendi kuralları içinde işleyebilmesini sağlamaktır.»

Yani devlet bugünkü vurguncu kapitalizmin «kendi kuralları içinde» işleyebilmesini sağlamalıdır. O halde, **«aydını, emekçisi»** neyi düşünecektir? Sömürü çarkının daha iyi yağlanıp, kendilerinin daha katmerli sömürülmelerini mi?

Aslında Bay Kuşçulu ekonominin bu berbat noktaya gelmiş olmasının sıkıntısını çekiyor, ama hastalığın yapısal olduğunu kavrayamıyor. Kavrasa da dili demeye varmıyor. Çünkü bu yapısal bozukluğa parmak basıldı mıydı, halkın ve Türkiye'nin kısa ve uzun vadeli çıkarları açısından kendisine ve burjuvaziye lüzum kalmıyor!

Onun için de sosyal demokrasiyi hizaya belmeye «düzenin mantığı» neyse onu yerine getirmeye çağırıyor. Bu da bilinmeyen bir şey değil, Çünkü neler yapılması gerektiği IMF tarafından defalarca dikte edildi. Tekelcilerin aklıevvelleri tarafından Güney Kore, Brezilya vb. özlemleriyle somutlandı!

Bay Kuşçulu yazısını şöyle bitiriyor.

«Türk toplumu ve ekonomisi varolan potansiyeli ile kesinlikle bu bunalımın da üstesinden gelecektir. Sorun, süre yitirmeden doğru olan yolu izlemek ve darboğazları hızla aşmaktır.»

Evet demokrasi ve halk düşmanları, hiç kuşkunuz olmasın Türkiye İşçi Sınıfı, emekçi halkı, kapitalizmin bunalımına kesinlikle çözüm bulacaktır. Bizim de istediğimiz «süre yitirmemek»tir. Bunun da yolu işçilerin, emekçilerin iktidara gelmesinden ve Bay Kuşçulu'nun temsil ettiği tekelci burjuvazinin ekonomideki egemenliklerinin, çözümsüz görüşleriyle birlikte etkisiz kılınmasından geçer!

Köylüler sosyalizme yöneliyor

- Burjuvazinin insafsız sömürüsü köylüleri her gün biraz daha yoksullaştırıyor.
- Köylüler, burjuva partilerinden ve sahte umutlardan medet ummanın yanlışlığını kavrıyorlar.
- Ülkenin dört bir yanında köylüler, kurtuluşlarının işçi sınıfıyla birlikte ve sosyalizmde olacağını görüyorlar.

Kapitalizmin kırsal alanlarda hızla yaygınlaşması, köylülüğü güç durumda bırakırken, burjuva partileri köylüleri oyalamakla meşgul. Mazottan traktör parçalarına kadar, üreticinin ihtiyacı olan her türlü araç ve gereç sürekli pahalanıyor. Buna karşılık taban fiyatlarındaki artış, göstermelik olmaktan ileri gitmiyor. Topraksız ve az topraklı köylülerin durumu içler acısı. Toprak yok, kredi yok, köyü terketse iş yok... Köylüler artık kapitalist düzende durumlarının daha da kötüye gideceğinin bilincindedirler. Çözüm arıyorlar. Çözümün işçi sınıfının öncülüğünde yoksul köylülüğün Demokratik Halk İktidarında olduğunu artık görüyorlar. İktidar mücadelesi için sosyalizme yöneliyorlar.

Burjuva partileri köylüler için çalışmadı

- Köylüler Toprak Reformunun yapılmasını, kooperatiflerin yaygınlaştırılmasını ve iş sahaları açılmasını istiyor.
- «Bu seçimlerde bizi aldatmak için siyaset yapanlara ders vermeli, sosyalist partileri desteklemeliyiz.»

Emekçi köylülerin durumu gitgide kötüleşiyor. Üründen sağlanan gelir, üreticinin masraflarını karşılamıyor.

Toprak zaten yok denecek kadar az, iş yok. Geçinmek zor lu bir iş heline geldi emekçi köylüler için.

Kars Gerçek muhabiri, köylülerin çalışma koşullarını, sıkıntılarını yerinde görüp izledi. Onlarla konuştu. En iyisi sorunlarını kendi ağızlarından dinlemek.

GERÇEK: Ahmet Çelik arkadaş, arazi durumunu ve ailenin geçim koşullarını bize anlatır mısın?

CEVAP: Kırkbeş yaşındayım ben, 8 çocuğum var. Tarlam yüz dönüm. Bir elle alıp öbürüyle veriyoruz. Atım, öküzüm olmadığı için tarlayı traktör kiralıyarak işliyorum. Bir dönüm tarlaya ekim parası olarak 75, tarlanın düzlenmesi için 20, biçme gideri olarak 60, tırmıklama için 25, tarladan harmana taşıma ücreti olarak da 50 lira veriyoruz. Patos, saatte 140 lira alıyor. Buğdayın değirmende öğütülüp un olması için ürünün yüzde 7'sini veriyorum. Elimde kalanı var sen hesapla...

S — Ne kalıyor?

C — Sıfır... Sadece bir sıfır... İçeri girmezsek şükrediyoruz.

S — Şehre gitmeyi düşünmüyor musun?

C — Nereye gidiyorsun? İşsizlik almış yürümüş. Birkaç kere denedim. İstanbul'a, Adana'ya, İzmir'e... aklıma neresi geldiyse gittim. Birkaç yıl önce, hiç değilse mevsimlik çalışabiliyorduk. Şimdi öyle mi? 100 kişi geçici iş bulabiliyorsa, 200 adam da eli boş dönüyor. Pahalılık, işsizlik... belimiz bükük!

S — Ne olacak peki? Çare?..

C — Çaresiz hiç bir şey yok elbette. Yoksulluğa, işsizliğe de çare var. Kendi köyümüzü düşünelim: Köyümüz seksen hane. 7 traktör var. 4 ailenin toprakları geniş. Öbürlerininki birbirine çok yakın büyüklükte ve yetersiz. Bu toprak eşitsizliği giderilmeli. Toprak reformu yapılarak, az topraklı köylülere toprak verilmeli, kooperatifleşme yönüne gidilmeli. Devlet, şahıslara traktör ve tarım araçları satmamalı. Gençler için meslek okulları ve iş sahaları açılmalı.

S — Peki bugüne kadarki siyasi iktidarlar niye yapmıyor bunları?

C — Şimdiye kadar iktidara gelenler hep burjuva partileriydi. Biz köylülerin çıkarına dönük hiçbir şey yapmadılar. Üstelik her gelen daha da ezdi. Ama bizim önümüzde, burjuva partilerinden birini desteklemek dışında bir yol yoktu. Önümüzde seçim var. Bu seçimlere sosyalist partiler de giriyor. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin bütün solu işbirliğine çağırdığını duyduğumuzda sevinmiştik, umutlanmıştık. Ama zararı yok. Oylarımız yine de boşa gitmez. Ama işbirliği yapılsa daha iyi olacaktı. Yine de bu seçimlerde, senelerden beri bizi aldatmak için siyaset yapanlara ders vermeliyiz. Hem, 81 seçimlerine de hazırlıklı oluruz. Bizim gibi ezilen herkesin sosyalist partilerde bilfiil çalışmaları da gerekir. Bu daha yararlı olur. Artık çalışacağımız Parti'yi de biliyoruz.

S — Hangisi olacak bu?

C — En iyisi olacak, en iyisi... İşçilerin, köylülerin, emekçilerin birliğini kim istiyorsa o!

HÜRCAM-İŞ, KRİSTAL-İŞ'i DİSK'te birliğe çağırdı

Hürcam İş Merkez Yürütme kurulu toplu sözleşme gününün yaklaştığı şu sıralarda bütün cam işçilerinin DİSK çatısı altında birleşmelerinin zorunluluğunu gözeterek Türk İş'e bağlı Kristal İş'e birleşme çağrısı yaparak bu doğrultuda bir «birlik toplantısı» düzenlemişlerdir.

Hürcam-İş yetkilileri toplantının 22 Eylül 1979 Cumartesi günü saat 15.00'te Gebze Atlas Sinemesi'nda yapılacağını, toplantının sohbet tarzında olacağını ve Kristal-İş yöneticilerinin de toplantıya davet edildiğini bildirmişlerdir.

Hürcam İş Merkez Yürütme Kurulunun konuya ilişkin açıklaması şöyledir:

CAM İŞÇİLERİ. KARDEŞLER...

Cam işçilerinin de tekelci patronlarla hesaplaşma günü yaklaşıyor. Bu mücadele zorlu, kahırlı, bir mücadele olacaktır.

Bu zorlu mücadeleden çıkmanın en önemli yanı, cam işçilerinin tekelci patronlara karşı tek yumruk olmalarıdır.

Sınıf ve kitle sendikacılığını savunan sendikamız HÜR CAM-İŞ başından beri iki sendikanın birliğini savunmuştur.

TÜRK-İŞ'e bağlı Kristal-İş Sendikasına çeşitli kez birlik çağrısında bulunduk. Oysa, Kristal-İş devamlı birlikten kaçtı, ama cam işçilerinden yakasını kurtaramayacaktır. İşte, hodri meydan, Kristal-İş yöneticilerini açık tartışmaya çağırıyoruz.

Kristal-İş yöneticileri halâ işçileri iliğine kemiğine kadar sömürülmesinde patronlara yardımcı olan sarı TÜRK-İŞ'i savunuyorlar.

KARDEŞLER...

Önümüzdeki zorlu günleri geçmemiz için cam işçilerinin tek soluk olması görevini DİSK-HÜR CAM-İŞ yüklenmektedir.

Kristal-İş yöneticileri ne yaparlarsa yapsınlar, cam işçilerinin birleşmesini engelleyemeyecekler. Cam işçileri uzun yıllardan beri dişiyle tırnağıyla patronlara karşı mücadele verendir. Cam işçileri, kendi ekonomik ve demokratik haklarını güçlü kılmak için mutlaka birleşeceklerdir.

HÜR CAM-İŞ Sendikasının bütün olumlu çabalarına rağmen, artık Kristal-İş yöneticilerinden bir iş çıkmayacağı görülmüştür. Cam İş kolunda birlik görevi Kristal-İş'in üyelerine düşmektedir.

Kristal-İş'in güç ve eylem birliği aldatmacasına cam işçileri DİSK ÇATISI ALTINDA BİRLİK diye cevap veriyorlar. Çünkü yıllardır patronların korkulu rüyası DİSK olmuştur.

YAŞASIN CAM İŞKOLUNDA BİRLİK!
YAŞASIN HÜR CAM-İŞ!
YAŞASIN DİSK!

Yalımkaya Kalkındırma Kooperatifi Başkanı Mustafa Yücel: «Devlet bize yardım etmiyor»

Biz orman köylüsüyüz. Ormanlar ise devlete ait. Yıllardır ezildik, yüzümüze bakan olmadı. Bize ağaçları bedava kestirdiler. Karın tokluğuna çalıştık bu ormanlarda. Halbuki burası çok önemli bir yer. Türkiye'nin en güzel ormanları var köyümüzde. Çatacık ormanı deyince düşünmek gerek. Orman Fakültesi'nin bütün hocaları burayı inceler, araştırır. Orman Bakanlığı'nın bütün idarecileri gelip geziyor. Eskişehir'in kodamanları burada mesire yapıyor. Yiyip içip gidiyorlar, sağolsunlar. Başımızın üstünde yerleri var. Ormanlarımızı da pek övüyorlar. Misafirhanenin şeref defteri övgü ile dolu. Ama bir allahın kulu da çıkıp bunca servetin ve güzelliğin içinde bizim çektiğimiz sıkıntıyı görmüyor, görmüyorlar.

Kesilen onbinlerce metre küp malı da başkalarının kamyonu taşıdı yıllarca. Biz kamyon bile alamadık. Şimdi ise kooperatifte birleştik. İlk direnişimizle depoyu Ağaçhisarlı'ların elinden kurtardık. Ekşi elma deponun açılması iyi oldu. Kooperatifimizin ve Baş Müdürünün gayreti ile depo sahibi olduk. Artık kamyon da alıyoruz. Bundan böyle malları biz çekeceğiz.

Köy-KOOP'a da katıldık. Eğer Köy-Koop yönetimi gerçek üretici köylünün eline geçerse, Eskişehir'e bir de odun deposu açacağız. Böylece adım adım ilerlemiş olacağız. Ama özel sektöre milyonlarca kredi veren devlet biraz da bizim kooperatifimizi düşünmeli.

EGO'da işveren baskıları yoğunlaştı

(Ankara-Gerçek)

Ankara Belediyesine bağlı EGO Genel Müdürlüğü Maltepe Havagazı işyerinde 9 işçi işten çıkartılmak istendi.

Ankara belediyesi EGO G. Müdürlüğüne bağlı işyerinde çeşitli sebeplerden dolayı işyerleri değiştirilmek istenen 9 işçi işverenin iş değiştirme kararına uymayınca, işçiler iş yasasının 13. maddesi gereğince işten çıkartılmaya çalışıyor.

Bunun üzerine işçiler, Maltepe Havagazı fabrikasında toplanarak işten atılmak, işçi sağlığı, iş güvenliği ve işbölümü sorunlarını tartışmak üzere EGO yetkililerini tartışmaya çağırdılar. Genel Müdür'ün gelmesiyle tartışmalar başladı. Genel Müdür Etem Özbakır, işçiden emekçiden yana olduklarını, iş yerinin randımanlı çalışması gerektiğini açıkladı. Ankara halkına hizmet götürmeye çalıştıklarına kendisi de inanmayarak, işçileri oyalamaya ve dikkatlerini esas sorunlardan başka yönlere kaydırmaya çalıştı. İşçiler sık sık sözlerini kestiler.

Daha sonra DİSK-Genel-İş sendikası Ankara şube başkanı Naci Başsorgun konuştu. Başsorgun konuşmasında, işçilerin ekonomik-demokratik mücadelelerinin önemine, bunu hızlandıran sosyal uyanışa ve bu uyanışın işçilere yeni yeni ekonomik-demokratik haklar kazandıracağına olan inancını belirtti. Sözlerini şöyle bağladı: «İşçilerin iş sağlığı ve iş güvenliği sorunları, daha önce belirttiğim ekonomik-demokratik mücadelenin verilmesiyle elde edilcek kazanımlardır».

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

Acil yardım

ABD Genel Kurmay Başkanı Meyer açıkladı. ABD'nin dışardaki çıkarlarının korunması için bir «acil müdahale gücü» kurulacak.

Bu gücün kurulacağı aylar öncesinden açıklanmıştı. Şimdi, bu yıl sonunda kurulacağı «müjdesi» veriliyor. Bu müjdeyle içi rahatlayanlar hiç de az değil.

«Acil müdahale gücü» yüz bin askerden oluşacak. Birlik son model savaş silâhlarıyla donanacak. Yani günümüz koşullarında yaratılmış en etkili bir vurucu güç olacak.

Meyer açıklamasında, «Acil müdahale gücünün» Batı Avrupa hariç, dünyanın bütün ülkelerinde kullanılabileceğini de belirtiyor. ABD'nin ve işbirlikçilerinin çıkarları tehlikeye düşmesin, yüz bin asker orada hazır bulunacak.

Neden Batı Avrupa hariç, çünkü burada NATO var. NATO, ABD emperyalizminin çıkarlarını, etki alanı içinde güvence altına alabiliyor.

Demek ki, NATO bir «savunma örgütü» değil, ABD emperyalizminin topyekûn çıkarlarının savunulmasının bir silâhlı aracı imiş.

NATO üniforması altında «vatan hizmeti» nin aslında hangi hizmet olduğu daha iyi anlaşılmıyor mu?

Bu «acil müdahale gücü»nün bizi ilgilendiren yanı ne?

İran'da dişleri sökülen ABD emperyalizmi, halkların mücadelesinden yeni dersler çıkarmışa benziyor. Çünkü, hiç beklenmedik anda ve birdenbire, tekellerin ayağı yerden kesiliveriyor.

İran yarasına yeni sargı bezleri gerek ve bunun için en elverişli bölge Ortadoğu'dur. Kaldı ki, ABD tekellerinin aort damarı da bu bölgeden geçmektedir. Petrol yataklarının korunması gerekir.

ABD'nin Türkiye'de çıkarı yok mudur?

Vardır. Hem de pek çok. Bu günlerde, Türkiye'deki ABD üslesinin yeni statüsü ele alınmaktadır. Bu üslerle ABD'nin Türkiye'deki çıkarları korunacaktır. Sadece ABD'nin değil, elbette. Bizde de, kökü içerde olsa bile, çıkarı dışarda, yani ABD'de olanlar var. Onların da çıkarları korunacak.

Lâkin bu yetmiyor. ABD'nin Türkiye'deki çıkarları, sadece ekonomik ya da askeri boyutlu değil. Bu çıkarların siyasal boyutu da var.

Halk muhalefeti, ABD'nin Türkiye'deki siyasal çıkarlarını tehdit etmektedir. Türkiye'de demokratik bir halk iktidarı değil de, şu ya da bu türden bir burjuva iktidar, ABD'nin zorunlu çıkarıdır. İşte bu çıkar tehlikeye düştüğünde «acil müdahale gücü» sınıf düşmanlarımızın safında bize karşı savaşacak.

Şimdilik bizimkilerin «acil yardıma» belki ihtiyaçları yok ama ilerde neden olmasın!

Ankara DMMA işçileri ücretlerini alamıyor

Ankara, (a.a.) — Ankara Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi'nde çalışan 117 işçinin, idarenin vize işlemlerini zamanında yaptırmaması nedeniyle 2 aydan beri maaşlarını ve diğer sosyal haklarını alamadıkları açıklandı.

Yüksek okulların akademilere bağlanmasından sonra mart ayı sonuna kadar akademi idaresinin Maliye Bakanlığında yaptırması gereken işçi vizesi işlemlerinin geciktirildiği bildiriliyor. Açıklamada işçilerin bu nedenle son iki aydır maaşlarını alamadıkları belirtiliyor.

Öte yandan, akademi de görevli öğretim üyelerinin de üç aylık maaş farkları ile iki aylık ücretlerini alamadıkları öğrenildi.

İşçilerin üyesi oldukları Türk-İş'e bağlı Tez-Büro-İş'ten yapılan açıklamada, idarenin ve Maliye Bakanlığı'nın ilgisizliği eleştirilerek, kısa sürede olumlu sonuç alınmadığı takdirde okulda direniş yapılmasının sözkonusu olduğu da belirtildi.

Daha mutlu, daha insanca ve sömürüsüz bir yaşam için

İnsanlık tarihi kadar eskidir emekçi köylülerin sömürü ve zülme karşı verdiği özgürlük mücadelesi. Bu insanlar ki, Ulusal Kurtuluş Savaşında emperyalist güçlere karşı kanını, canını vererek destanlar yaratanlardır. Ve şimdi aynı destanı, sömürüye, baskıya, zulme karşı, sömürüsüz bir dünya için, barış için yaratmaya hazırlanıyorlar.

Ulusal Kurtuluş Savaşından bu yana yoksul ve az topraklı köylüleri «Köylü milletin efendisidir» sözü ile uyutmaya, sömürmeye çalıştılar. Sermaye sınıfı, emekçi halkımızın değerlerini sürekli gaspederek, çalışanları yoksulluğa itmektedir. Köylülerimiz bu düzende topraklarını kaybederek geçimlerini başka yerlerde aramak zorunda kalıyor. Köyün de kalanlar ise geçimlerini zor şartlar altında sürdürmeye çalışıyorlar.

İşte bu köylerden, Erle Ovasının Akçaköy, Armut ve Iğdır köyleri sadece bir kaç örnek. Köylü başına düşen toprak miktarı 40-50 dönüm civarında. Buralarda köy emekçileriyle konuştuk. Biz sorduk, onlar söylediler.

GERÇEK: Bize kendinizi tanıtır mısınız?

CEVAP: Hacı Doğan. 1934 doğumluyum. Yeşilova'nın Akçaköyündenim ve çiftçilikle uğraşıyorum.

GERÇEK: Çiftçilik yapıyorum, dediniz. Kaç dönüm tarlanız var?

CEVAP: 60 dönüm kadar toprağım var.

GERÇEK: Bu topraklarda ne yetiştiriyorsunuz?

CEVAP: Buğday, Arpa, Anason, Pancar yetiştiriyoruz. Ama gelin de bize sorun. Toprağımız çok az. Üretimi ilkel araçlarla yapıyoruz. Verim çok düşük oluyor. Gübre fiatları yüksek. BİR DE ŞUNU belirtmek isterim. Bundan 2-3 yıl kadar önce anason ekiyorduk. Devlet, üretimi artıracağı yerde anason hiç ekilmez oldu. Çünkü üreticileri tatmin etmiyordu. Taban fiatları çok düşüktü. Bir de işin içine tüccar girince zaten borçlu olan köylü anasonunu ucuz fiyata tüccara vermek zorunda kalıyordu. Yani bizleri tüccarın «insafına» bırakıyordu. Buğday arpa da aynı şekilde, taban fiatları düşük olduğu için bir yıllık çabalarımız boşa gidiyor.

GERÇEK: Taban fiatları çok düşük, dediniz. Taban fiatlarını hep iktidarlar ayarlıyor. Bu konuda ne diyorsunuz?

CEVAP: Evet, mevcut iktidarlar ayarlıyor. Bundan önceki seçimlerde CHP'ye oy verdik. Çünkü ona kurtarıcı olarak bakıyorduk. İktidardan önce kalkınma köyden başlayacak, köylülerin yaşantısı düzelecek, diyorlardı. İktidar olduktan sonra yaptığı işlerle hiçte bizden yana olmadığını gösterdi. Şimdi de öyle diyor. Ama külahımıza anlatsın onu CHP'nin de sermayeden yana olduğunu artık gördük.

GERÇEK: Hükümetin politikasından yakınıyorsunuz. Önümüzde 14 Ekim kısmi Senato seçimleri var. Acaba tavrınız ne olacak?

CEVAP: CHP'nin kurtarıcı olmadığını gördük. MC partilerini de gördük. Hepsi de sermayeden yana. Önümüzdeki seçimlerde ezilenlerin kurtuluşu için mücadele eden CHP dışındaki sol partileri destekleyeceğiz.

GERÇEK: CHP dışındaki partiler dediniz. CHP'nin solunda birden fazla parti seçime giriyor. Bunlardan hangisi acaba?

CEVAP: Seçimlere sol partiler ayrı ayrı giriyor. Sol'un dağınıklığı ve bölünmüşlüğü bizleri çok kötü etkiliyor. Onun için Sol'un birliğini savunun, bu uğurda çalışan Parti'yi destekleyeceğim.

GERÇEK: Teşekkür ederiz.

Üreticilerin hepsi konuşmak, dertleşmek istiyorlar. Konuşuyoruz. Ramazan'a Tokcan'a soruyoruz şimdi:

GERÇEK: Hacı Doğan'la konuşurken pancar konusunda bazı şeyler söylediniz.

CEVAP: Bak arkadaş, benim 12 dönüm toprağım var. Zaten pancar eksek 1-2 dönüm ekmekteyiz. Oda karın doyurmuyor. Bir de yıllardan beri taban fiatları düşük tutuluyor. Bir de prim vereceğiz diyerek erken söküm yaptırıyorlar. Ama hiçte prim vermiyorlar.

GERÇEK: Peki arkadaş, bu kadar az arazi ile geçinilmez. Başka ne iş yapıyorsunuz?

CEVAP: Köyde başkalarının işinde çalışıyorum. İş aradım, daimî iş bulamadım. Benim gibi milyonlarca işsiz var. Onun için karın tokluğuna iş bulduk mu çalışıyoruz.

GERÇEK: Önümüzde seçimler var. Yine sermaye partileri meydanlarda vaat yağdırıyorlar. Siz bu konuda ne diyorsunuz?

CEVAP: Hepsini gördük. Boş vaatlere karnımız tok. Onun için biz işçilerden, köylülerden, kısacası tüm yoksullardan, ezilenlerden yana olan TSİP'i destekleyeceğiz.

Buradan ayrıldık ve Armut köyüne vardık. Aynı soruları oradaki üreticilere yönelttik. Aynı sorunları, üç aşağı beş yukarı aynı dertleri dinledik. Ayrılırken şunu dediler. «Değişmeyen tek şey, emekçiler üzerindeki sömürü. Ama artık dünyaya bakışımız değişiyor. SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYADA DAHA İYİ YAŞAMAK İÇİN-İNSANCA YAŞAMAK İÇİN. Kavgamız bunun için!»

Kır emekçilerinin derdi büyük, sorunları çok... Ama artık işi oluruna bırakmıyorlar. Sorunlar üzerine kafa yoruyor, tartışıyor, habire konuşuyorlar. Konuşmakla kalmayacaklarını da ekleyerek...

«Sendikamızı değiştirip DİSK'e geçeceğiz»

Vezirköprü Tekel Tütün Bakım Atölyesi'nde 40 işçi çalışıyor. İşçiler, 20-22 bin denklik kapasitesi olan depoda, 80 bin denklik iş yapıyorlar. Bu yorucu iş koşullarına çoktan razıdır işçiler. Çünkü depo boşaldığında işsiz kalıyorlar büsbütün.

İşçiler, sürekli çalışmak istiyorlar. Bunun için de Vezirköprü'ye daha geniş kapasiteli tütün depoları yapılmasını öneriyorlar. Deposuzluk yüzünden üretici de darda. Çünkü alımlar ancak 4- ay sürüyor. İşçiler, 11 ay çalışmış olsak bile, 1 ay çalışılmadığında, sözleşmeye göre çocuk zammından, yakacak parasından yaralanma hakkımız yok ediliyor, diyorlar.

İşçiler, Türk-İş'e bağlı Gıda-İş üyesi. «İçimizde 15-20 yıldır bu işte çalışan arkadaşlar var. Sendika, bir kereden bir kereye sorunlarımızla ilgilenmiş değil. Birkaç yıl önce Samsun'dan Hasan Aka'yı getirdik. Gel, durumumuzu gör, sendika bizimle ilgilensin, dedik. Olur, dedi gitti. Gidiş o gidiş.»

İşyeri temsilcisi Kâzım Ünal şöyle diyor: «DİSK'ten iyisi yok. Bu sarı sendikayı değiştirmek için mücadele veriyoruz. Yakında bütün arkadaşlar bizimle birleşecek. Seçilmezden önce, onbeşte bir sizinle toplantı yapacağım, diyen sendika temsilcisi beş yıldır uğramıyor. Bu işleri usul usul öğreniyoruz. Öğrendikçe de, ekonomik-demokratik haklarımızın TÜRK-İŞ içinde kaldığımız sürece gerçekleşmeyeceğini görüyoruz. Az kaldı, yakında sendikamızı değiştirip DİSK'e geçeceğiz.»